

FERTILITETEN EFTER KVINNANS
ÅLDER OCH PARITET HOS DANSKA
KVINNOR FÖDDA SEDAN 1945

1979

DANMARKS STATISTIK. 1. KONTOR

ARBEJDSNOTAT NR. 8

Da. 3
001
0.2

1 OKT. 1979
DANMARKS STATISTIK
BIBLIOTEKET

F O R O R D

Efter 1966 er der sket et kraftigt fald i fertiliteten i Danmark ligesom i de fleste andre industrialiserede lande. Undersøgelser har vist, at fertilitetsfaldet har gjort sig gældende i alle aldersklasser, og at yngre kvinder har et lavere gennemsnitligt antal børn end kvinder i tilsvarende aldre havde for blot få år siden.

Derimod har man kun haft ringe viden om de strukturændringer, der har fundet sted i fertilitetsmønstret: hvilke forandringer er sket i fordelingen af den alder, hvor kvinderne begynder deres barnefødsler, hvorledes har andelen af kvinder, som forbliver barnløse, ændret sig, og er det mon hyppigere forekommende, at kvinder føder et barn mod tidligere to eller tre børn?

Siden 1968 er den årlige statistik over levendefødte blevet udbygget med oplysninger om moderens alder og barnets fødselsnummer, hvorigennem der er skabt mulighed for at foretage studier, der kan give svar på spørgsmål af den type, som er nævnt ovenfor.

I dette arbejdsnotat offentliggøres en række resultater, der kaster lys over de ændringer i fertilitetsmønstret, som er indtruffet i de senere år.

Afdelingsleder i Danmarks Statistik Britta Hoem, fil.kand. fra Stockholms universitet, har udført studiet, ligesom hun også har udarbejdet arbejdsnotatet.

Danmarks Statistik i juli 1979

N.V. Skak-Nielsen

/Lene Skotte

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	1
2. Tillgänglig statistik över födda barn efter ordningsnummer	3
3. Centralkvotienter och incidenskvotienter efter ålder och paritet	5
3.1. Statistikproblem vid beräkning af centralkvotienter	5
3.2. Incidenskvotienter för perioddata	6
3.3. Incidenskvotienter för kohortdata	7
4. Resultat erhållna utifrån incidenskvotienter	9
4.1. Incidenskvotienter för förstfödda barn	9
4.2. Kumulerade incidenskvotienter för förstfödda barn	11
4.3. Kumulerade incidenskvotienter för andrafödda barn	13
4.4. Sambandet mellan kvotienterna för först- och andrafödda barn	16
4.5. Kumulerade incidenskvotienter för tredjefödda barn	21
4.6. Barnantalsfördelningen	23
5. Indirekt beräknade centralkvotienter efter ålder och paritet	25
5.1. Inledning	25
5.2. Förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor	25
5.3. Andrafödda barn per 1000 ettbarnskvinnor	29
Bilaga 1. Korrigering av statistiken för år 1968	33
Bilaga 2. Approximationer för åren 1960-1967	35
Bilaga 3. Framgångssättet vid indirekt beräkning av centralkvotienter	41
Bilaga 4. Tabeller	43

1. INLEDNING

Sedan senare delen av 1960-talet har som bekant fertiliteten sjunkit kraftigt i Danmark liksom i flertalet andra industrialiserade länder. Under åren före nedgången (1965-1966) föddes i genomsnitt 87.000 barn årligen, medan det under åren 1976-1977 endast har fötts 63.600 barn i genomsnitt, en nedgång på mer än 25 pct. på elva år. Tidigare studier har visat att fertilitetskvotienterna har sjunkit i alla åldersklasser och att yngre kvinnor idag har ett lägre genomsnittligt barnantal än vad kvinnor i motsvarande ålder hade för bara några år sedan (jfr. Befolkningens bevægelses 1976, Nedgangen i fødselstallet og Statistiske Undersøgelser nr. 36, Befolkningsprognoser 1977-2000).

Däremot har vi hitintills haft en relativt begränsad information om förändringar i fördelningen av den ålder då kvinnorna påbörjar sitt barnafödande, om andelen kvinnor som överhuvudtaget föder barn och om det nu har blivit vanligare att kvinnorna endast föder ett barn mot tidigare två till tre barn och liknande frågeställningar. Utifrån den officiella befolkningsstatistiken finns numera vissa nya möjligheter att belysa en del av dessa frågor. Syftet med detta notat är att redovisa utvecklingen på dessa punkter för kvinnor födda sedan 1945. De faktorer som diskuteras, är kvinnornas åldersfördelning vid första, andra och tredje barnets födelse, kvinnornas fördelning på barnantal och ålder, samt de ålders- och paritetsspecifika fertilitetskvotienterna.

En relativt stor del av notatet ägnas åt att diskutera de möjligheter och begränsningar som den officiella statistiken bjuder, då man vill genomföra en detaljerad fertilitetsstudie. Det har visat sig att man kan komma ett gott stycke på väg, men för en detaljerad undersökning av utvecklingen för andra- och tredjefödda barn behövs en individstatistik som för varje enskild kvinna ger information om åldern vid kvinnans successiva nedkomster.

Resultaten går ut på att det har varit tal om betydande förändringar i mönstret för barnafödandet under senare år. Främst märks den successiva ökningen i andelen barnlösa kvinnor bland de yngre generationerna (avsnitt 4.2.). Utav kvinnor födda 1945 hade 54 pct. fött minst ett barn till och med det året de uppnådde 23 års ålder mot endast 40 pct. av kvinnorna födda 1954. Till en del är detta en

följd av att kvinnorna påbörjar barnafödandet allt senare. I vilken utsträckning det också är ett uttryck för att en ökande andel kvinnor i framtiden kommer att förbli barnlösa, kommer först de närmaste årens fertilitetsutveckling att ge en antydning om.

Bland kvinnorna som har fött sitt första barn, har det varit en överraskande stabil andel som har gått vidare och fött ett andra barn (avsnitt 4.3 och 4.4), men talen antyder en nedgång i andelen som så också föder ett tredje barn (avsnitt 4.5). Förändringen i kvinnornas åldersfördelning när de påbörjar barnafödandet har, trots den relativt stabila andelen av ettbarnskvinnorna som också föder ett andra barn, medfört en betydande förändring i barnantalsfördelningen hos de yngre kvinnorna (avsnitt 4.6). Det är nu flera barnlösa kvinnor än i de tidigare generationerna, men vi ser också en minskande andel som har mer än ett barn.

Den undersökta perioden är präglad av starka periodeffekter, då fertiliteten i några år sjunker kraftigt för samtliga kvinnor nära nog oavsett ålder. Speciellt märks nedgången under 1967-1969, men också under de båda senaste åren (1976-1977) har fertiliteten minskat betydligt. Den senaste nedgången tycks i störst utsträckning ha varit koncentrerad till förstfödda barn, medan den endast i obetydlig omfattning går att finna hos de andrafödda barnen.

2. TILLGÄNGLIG STATISTIK ÖVER FÖDDA BARN EFTER ORDNINGSNUMMER

För att kunna belysa utvecklingen i kvinnornas åldersfördelning då de påbörjar barnafödandet, kvinnornas fördelning efter barnantal och ålder och liknande frågeställningar behövs uppgifter om det enskilda barnets ordningsnummer bland moderns samtliga födslar.

Sedan 1931 redovisas årligen för samtliga födda barn (levande- och dödfödda) ordningsnumret på den graviditet som lett fram till barnets födelse. Utifrån dessa uppgifter har tidigare gjorts vissa beräkningar av hur stor andel av kvinnogenerationerna födda mellan 1907-1908 och 1924-1925 som har haft minst en födsel (Statistisk tabelværk 1962:1, Ægteskaber, født og døde 1941-1955, tabel 27 sid 16). Dessa uppgifter om födda efter graviditetsnummer är emellertid inte helt ägnade att utgöra underlag för detaljerade studier av fertiliteten uppdelad på födelsenummer. Orsaken är att det inte är ovanligt att en kvinna föder sitt första levandefödda barn i sin andra eller tredje graviditet, sitt andra levandefödda barn i den tredje, fjärde eller femte graviditeten, då graviditetsnumret också inkluderar kvinnans aborter (spontana och provocerade) och dödfödda barn (jfr. tabell 1).

De uppgifter som är önskvärda är i stället det (levande-)födda barnets ordningsnummer bland moderns levandefödda barn (i fortsättningen kallat levandeföttnummer), och dessa uppgifter tillkom 1968. Från och med detta år redovisas både graviditets- och levandeföttnummer på födelseavierna för samtliga levandefödda barn. Att uppgifterna inte mäter samma sak framgår ur tabell 1. Tabellen visar andelen av de levandefödda förstfödda barnen som blev födda i kvinnans första graviditet under perioden 1969-1977.

Tabell 1. Andelen av de levande förstfödda barnen som föddes i kvinnans första graviditet, 1969-1977. Pct.

Ålder	1969	1971	1973	1975	1977
-19	95.6	93.2	91.6	88.1	85.5
20-24	90.4	89.9	89.2	86.8	82.8
25-29	84.3	84.1	83.5	81.4	79.7
30-34	76.5	77.0	76.3	73.9	70.6
35-39	70.2	73.1	66.8	68.1	72.9
40-	66.7	65.1	62.9	52.5	72.7
Totalt	89.2	87.8	86.8	84.4	81.3

Tabellen visar att det redan bland de yngre kvinnorna är vanligt att det första levandefödda barnet föds i en graviditet med högre ordningsnummer än ett och att det dessutom har blivit betydligt vanligare under den redovisade perioden. Den fria abortlagstiftningen och det därmed ökade antalet aborter har bidragit till denna utveckling.

Konklusionen av uppgifterna i tabell 1 är att en studie av fertilitetsutvecklingen i vilken tyngdpunkten läggs vid barnens ordningsnummer bör företagas utifrån statistik över barnens levandeföttnummer. Undersökningsperioden begränsas därför till åren 1968-1977. Som dock kommer att framgå längre fram i notatet har vissa beräkningar också gjorts utifrån statistiken före år 1968 (jfr. avsnitt 3.3 och bilaga 2).

För år 1968, det första året med statistik över de levandefödda barnens levandeföttnummer, saknades uppgifter om levandeföttnumret, för många av barnen. Däremot fanns upplysning om numret på den graviditet som lett fram till barnets födelse för samtliga barn. De barn som hade upplyst levandeföttnummer påfördes levandeföttnummer 1 i de tillfällen som barnen var födda i kvinnans första graviditet. I de tillfällen som graviditetsnumret var högre än 1 fick levandeföttnumret förbli upplyst. I allt saknas information om levandeföttnummer för nära 4.000 barn, drygt 5 pct. av de levandefödda barnen. De som i statistiken har ett upplyst levandeföttnummer är således förstfödda barn som är födda i en graviditet med ordningsnummer två eller däröver, samt barn med högre levandeföttnummer än 1. Under antagande om att de upplysta inte avviker systematiskt vad beträffar barnets levandeföttnummer från de med upplysning (bortsett från att det inte finns några levande förstfödda som är födda i den första graviditeten) har de 4.000 upplysta fördelats på levandeföttnummer. Korrigeringarna redovisas detaljerat i bilag 1. Efter 1968 har uppgifter om levandeföttnummer funnits för i det närmaste 100 pct. av samtliga levandefödda barn.

För att förenkla framställningen något kommer ordet levandefödda i fortsättningen att ersättas med endast födda. Studien avser endast levandefödda barn, varför det inte torde bli några missförstånd.

3. CENTRALKVOTIENTER OCH INCIDENSKVOTIENTER EFTER ÅLDER OCH PARITET

3.1. Statistikproblem vid beräkning av centralkvotienter

När man vill beskriva en demografisk händelses utveckling i tiden är det vanligt att man beräknar kvotienter. En centralkvotient anger antalet händelser per 1.000 av riskpopulationen dvs per 1.000 personer som i princip har möjlighet (risk) för att utsättas för händelsen, exempelvis vigda per 1.000 ej gifta och förstfödda per 1.000 barnlösa kvinnor, vanligtvis specificerat för kön och ålder. Centralkvotienterna visar händelsens frekvens i en bestämd köns- och åldersklass och de är inbördes jämförbara liksom de är jämförbara över tiden.

Inte alltför sällan står man dock inför problemet att man saknar uppgifter till att kunna beräkna en centralkvotient. Ofta finns detaljerade upplysningar om händelsen (ett giftermål, en födsel), men inte motsvarande detaljerade information om riskpopulationen. Detta är en vanlig situation, då man är intresserad i att studera olika aspekter av fertilitetsutvecklingen. Som tidigare nämnts finns det, för barn födda sedan 1968, uppgifter om barnens levandeföttnummer bland moderns samtliga födslar. Däremot saknas löpande statistik över antalet kvinnor efter barnantal eller efter antalet levandefödda barn. Därför kan man inte direkt beräkna en centralkvotient för första barnets födelse dvs antalet förstfödda barn per 1.000 barnlösa kvinnor (eller motsvarande för barn med högre levandeföttnummer). Man känner bara det totala antalet kvinnor efter ålder. Utifrån dessa uppgifter kan så kallade incidenskvotienter beräknas. En incidenskvotient karakteriseras av att täljaren har mer specificerad information än nämnaren. Exempelvis kan incidenskvotienterna ange antalet födda barn efter levandeföttnummer (första, andra, tredje) per 1.000 kvinnor i varje ålder, oavsett kvinnornas barnantal.

Den danska översättningen av begreppet incidenskvotient är fertilitetskvotient fordelt efter födselsnummer medan den form av centralkvotient som här diskuteras översättes med paritetsbetingad fertilitetskvotient.

3.2. Incidenskvotienter för perioddata

Diagram 1. Incidenskvotienter för första barnets födelse, 1969 och 1977

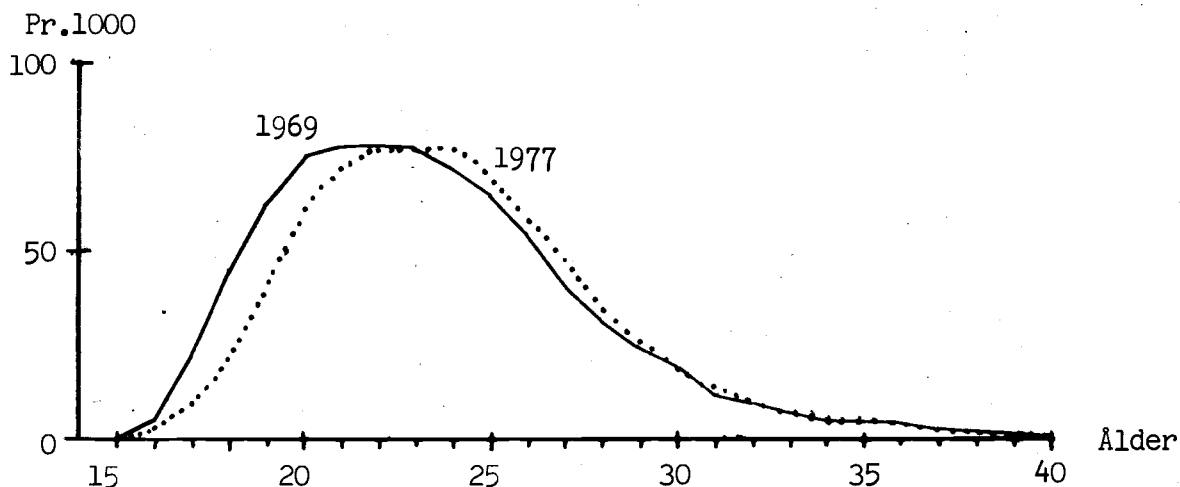

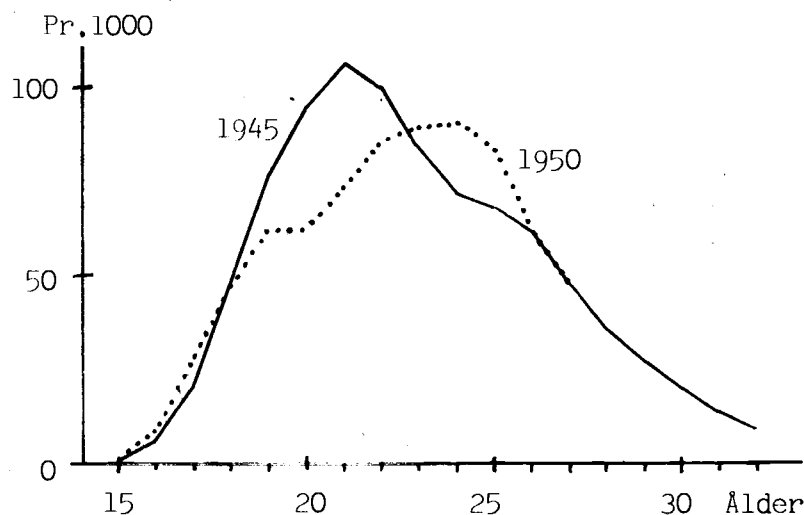
Diagram 1 innehåller incidenskvotienterna för första barnets födelse för åren 1969 och 1977. Kurvorna visar att dessa incidenskvotienter har sjunkit för kvinnor under 24 års ålder från 1969 till 1977, men att de för övriga åldrar har varit relativt oförändrade. Kurvorna ger åldersstrukturen bland de kvinnor som under 1969 (respektive 1977) har fött sitt första barn, men därutöver är informationsvärdet litet. Man kan få ett intryck av att kvinnor över 24 års ålder har fått förstfödda barn i samma utsträckning under 1977 som under 1969. Mellan de båda åren har emellertid andelen barnlösa kvinnor kring 24 års ålder ökat, så i realiteten har det varit en nedgång i benägenheten att föda ett första barn också bland dessa kvinnor. På grund av en ökande andel barnlösa kvinnor under 24 års ålder har det dessutom för dessa åldrar varit tal om en större nedgång i förstföddafrekvensen än vad incidenskvotienterna i diagram 1 visar. Dessa tendenser skulle ha kommit klart fram om det hade varit möjligt att begränsa riskpopulationen till barnlösa kvinnor, dvs om en paritets-specifik centralkvotient hade kunnat beräknas. Som kommer att framgå senare ur notatet är det dock möjligt att erhålla indirekt beräknade paritetsspecifika centralkvotienter utifrån den tillgängliga statistiken. Dessa beräkningar är emellertid begränsade till kvinnor födda sedan 1945 (jfr avsnitt 5).

3.3. Incidenskvotienter för kohortdata

Som framgick ur förra avsnittet är incidenskvotienter för perioder mycket svåra att förtolka. Informationsvärdet är större om man ser på utvecklingen för kohorter, dvs om man sammanställer incidenskvotienterna för en födelsekohort kvinnor från det att de påbörjar sitt barnafödande och framöver i tiden. I denna förbindelse kommer man dock inför problemet att det behövs relativt långa tidsserier för att det skall vara möjligt att dra några slutsatser om utvecklingen. I själva verket är detta en orsak till att denna studie utarbetas först tio år efter det att statistiken över de födda barnens levandeföttnummer påbörjades. Också en tioårsperiod är en relativt kort tid när det handlar om en fertilitetsstudie på kohortbasis, då kvinnor till en del påbörjar sitt barnafödande redan vid 14-15 års ålder. För åren före 1968 har därför vissa approximativa beräkningar gjorts utifrån statistiken över födda barn efter graviditetsnumret, varför det har blivit möjligt att följa kvinnor födda sedan 1945 från det att de påbörjar sitt barnafödande kring 1960. Framgångssättet vid beräkningarna redovisas i bilaga 2.

Diagram 2 visar incidenskvotienterna vid första barnets födelse för kvinnor födda 1945 och 1950. Kurvorna ger en bild av kohorternas fördelning av tidspunkterna för första barnets födelse. (Varje kurva är en empirisk täthetsfunktion bortsett från att ytan under kurvan inte är lika med 1).

Diagram 2. Incidenskvotienter för första barnets födelse för kvinnor födda 1945 och 1950.

Närmare kommentarer till diagrammet uppskjutes till nästa avsnitt, där incidenskvotienternas utveckling för kvinnor födda sedan 1945 diskuteras.

Om man kumulerar incidenskvotienterna för första barnets födelse upp till och med en bestämd ålder får man andelen kvinnor som i denna ålder har fött minst ett barn. De kumulerade incidenskvotienterna för andra barnets födelse ger andelen kvinnor som har fött minst två barn osv. (Denna tolkning av de kumulerade incidenskvotienterna förutsätter i teorin att dödligheten och migrationsbenägenheten inte avhänger av barnantalet. I praktiken visar det sig att det är liten effekt av en eventuell avvikelse. Jfr Finnäs, 1979, A method to estimate demographic intensities via cumulated incidence rates, Københavns Universitets Forsikringsmatematisk laboratorium).

4. RESULTAT ERHÅLLNA UTIFRÅN INCIDENSKVOTIENTER

4.1. Incidenskvotienter för förstfödda barn

Diagram 3, som visar antalet förstfödda barn per 1.000 kvinnor (incidenskvotienter för första barnets födelse), ger en bild av hur kvinnogenerationerna födda sedan 1945 har förlagt tidspunkten för första barnets födelse. Kurvorna har nästan genomgående ett oregelbundet förlopp, med i flera tillfällen två topppunkter, till trots för att man normalt skulle vänta sig en klockformad kurva. Det är uppenbarligen fråga om ganska kraftiga periodeffekter, dvs vissa år förefaller mönstret ändras för de flesta kohorter samtidigt. Kurvorna i den övre halvdelen av diagram 3 (kvinnor födda 1945-1950) har låga värden omkring år 1969. För de yngre kvinnorna märks de mycket låga incidenskvotienterna under de båda senaste åren (1976 och 1977).

Aldern vid vilken den största andelen av kvinnorna har fött sitt första barn har förändrats under den period som studien omfattar. För kvinnor födda mellan 1945 och 1947 var de flesta 20-21 år gamla, då de fick det första barnet, medan denna ålder ökat till 23-24 år för kvinnor födda omkring 1950. Kohorterna födda 1953 och 1954 har på nuvarande tidspunkt sina högsta värden i 22 respektive 21 års ålder, vilket skulle kunna tyda på en ny nedgång i åldern vid vilken det är vanligast att kvinnorna föder sitt första barn. Detta är troligtvis en direkt följd av de båda senaste årens mycket låga fertilitet och det är inte osannolikt att dessa kurvor får en ny toppunkt i 24-25 års ålder.

Om man ser bort från de yngsta kohorterna i diagram 3, vars fortsatta utveckling är tämligen osäker, visar kurvorna att kvinnorna verkligen har kommit i gång med sitt barnafödande allt senare. Senareläggningen framgår kanske ändå tydligare ur diagram 4, som visar de förstföddas fördelning efter kvinnans ålder för kvinnor födda 1945 och 1950. Beräkningarna är begränsade till de kvinnor som hade fött minst ett barn tom det året de uppnådde 25 års ålder, och stolparna i diagrammet anger således hur stor procent av de 25-åriga kvinnorna med minst ett barn som fick det första barnet i de enskilda åldrarna. Av 1945 års generation med barn i 25 års ålder hade drygt 52 pct. fått det första barnet före 22 års ålder mot knappt 45 pct. av kvinnorna födda 1950.

Diagram 3. Incidenskvotienter för första barnets födelse för kvinnor födda 1945-1956.

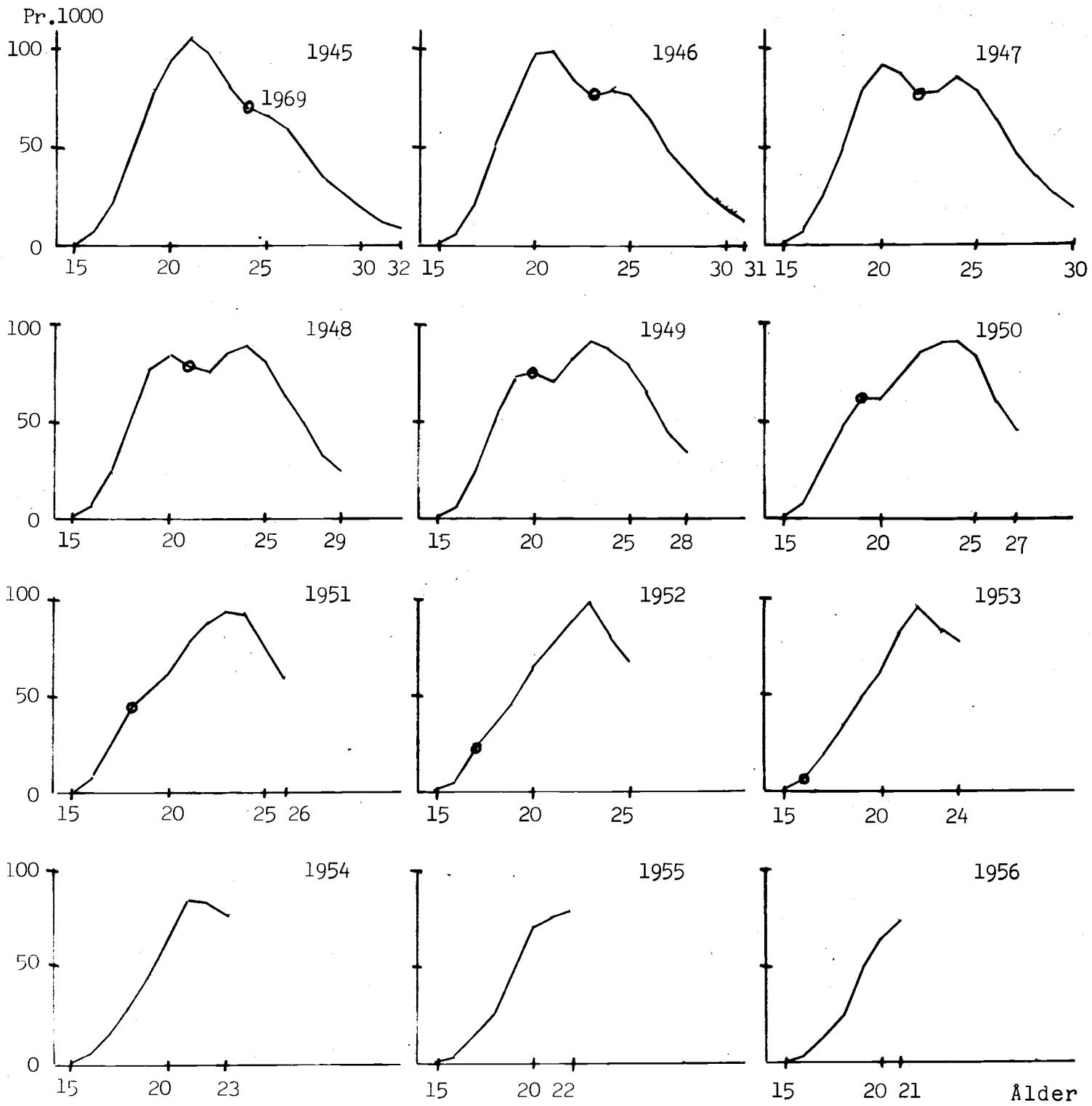
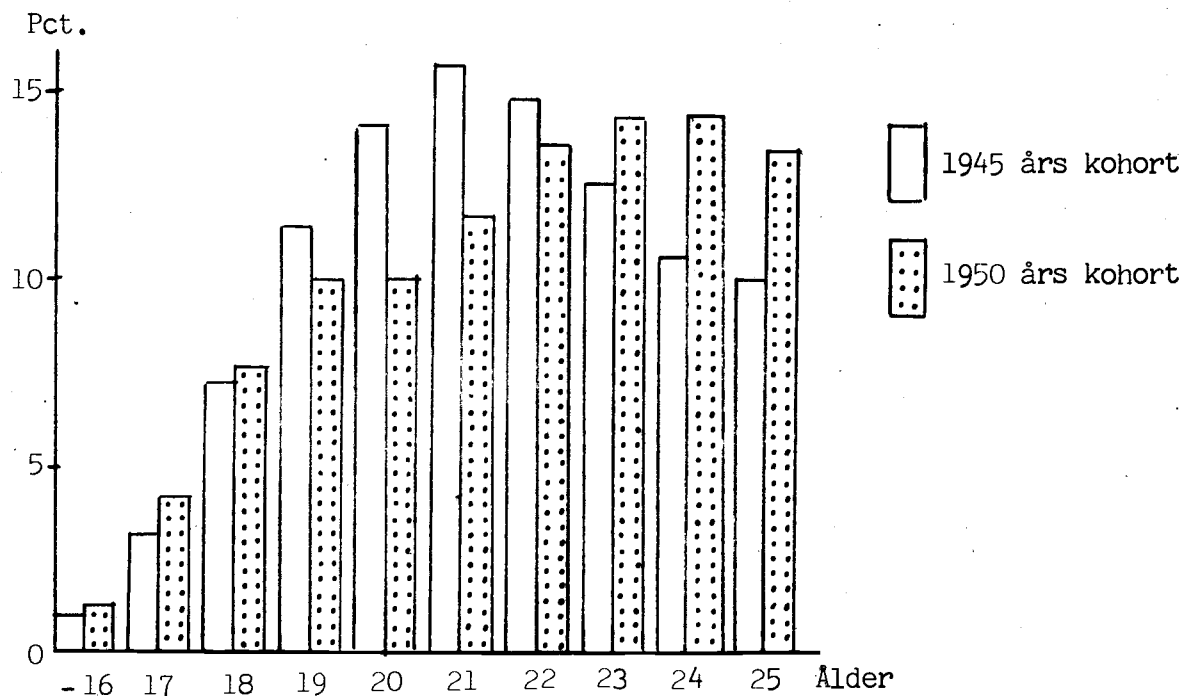

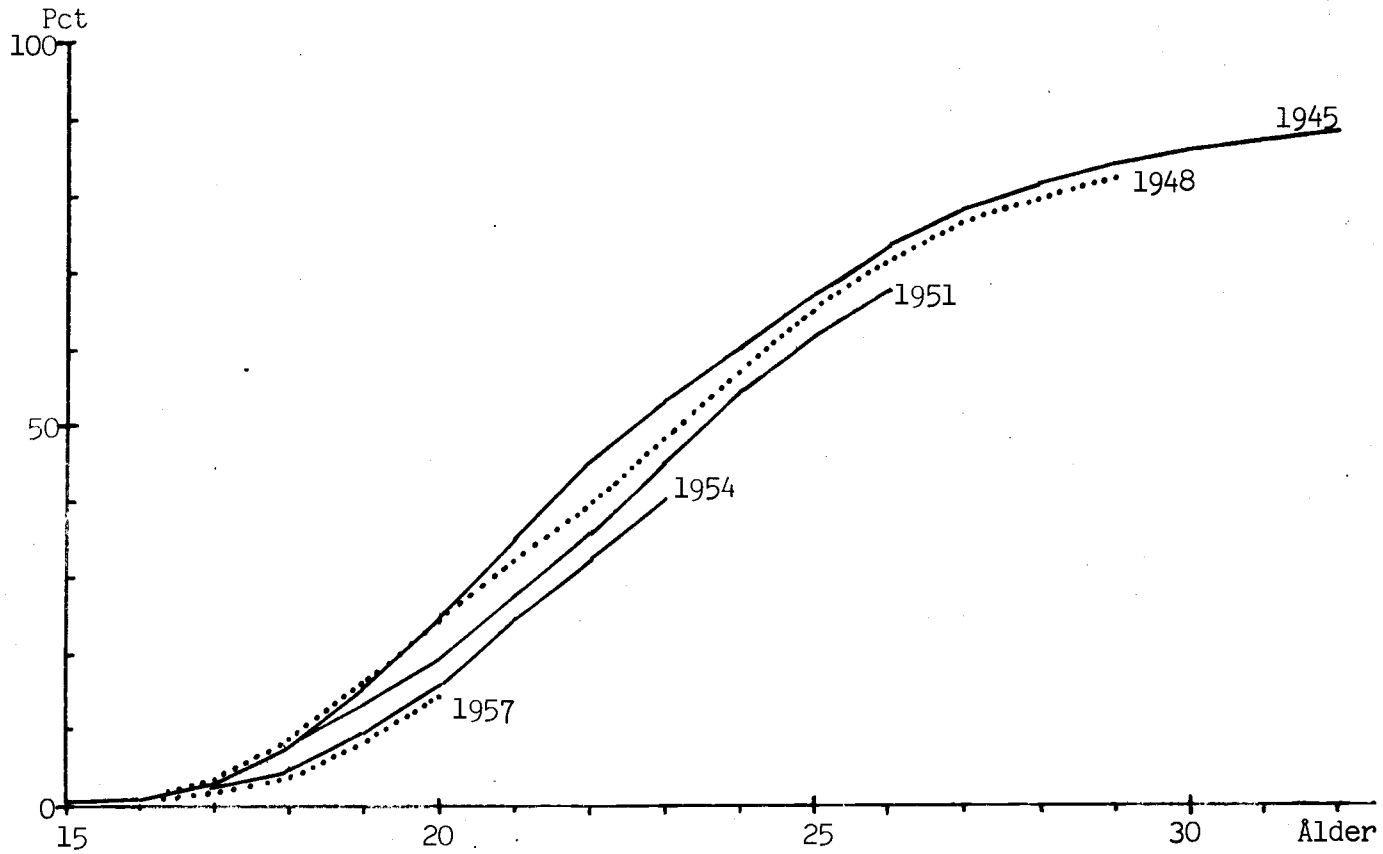
Diagram 4. Relativ åldersfördelning vid första barnets födelse för kvinnor födda 1945 och 1950 med minst ett barn i 25 års ålder. Pct.

4.2. Kumulerade incidenskvotienter för förstfödda barn

Genom att summera de åldersspecifika incidenskvotienterna för första barnets födelse för en generation kvinnor erhålls en skattning av andelen kvinnor som har fött minst ett barn till och med den ålder som summeringen omfattar. Diagram 5 visar utvecklingen för ett urval kohorter födda mellan 1945 och 1957 och i tabell 2 redovisas andelen kvinnor med minst ett barn vid utvalda åldrar. Tabell A i tabellbilagan ger de detaljerade resultaten.

Diagram 5. Andelen kvinnor som har fött minst ett barn vid en given ålder för ett urval kohorter födda sedan 1945. Pct.

Tabell 2. Andelen kvinnor som har fött minst ett barn vid en given ålder för kvinnor födda sedan 1945. Pct.

Födelse- år	Ålder				
	19	22	25	28	31
1945	15.4	45.2	67.4	81.6	87.5
1946	15.5	43.6	66.9	82.0	87.9
1947	16.0	41.7	65.9	80.6	
1948	16.0	39.7	65.1	79.8	
1949	16.1	38.8	64.5	79.0	
1950	14.5	36.5	62.8		
1951	13.3	35.9	61.9		
1952	11.4	34.3	59.0		
1953	10.4	34.3			
1954	9.4	32.8			
1955	9.1	31.4			
1956	9.1				
1957	8.6				
1958	8.0				

För det mesta har andelen kvinnor som har fött minst ett barn vid varje given ålder successivt minskat. Drygt 45 pct. av kvinnorna födda 1945 hade fått minst ett barn till och med det året de uppnådde 22 års ålder mot knappt 39 pct. för 1949 års kohort. Denna skillnad på drygt sex procentenheter hade dock minskat till knappt tre vid 28 års ålder (81.6 mot 79.0) vilket betyder att 1949 års generation i åldersintervallet 23-28 år till en del har kompenserat den lägre andelen kvinnor med barn vid 22 års ålder jämfört med kvinnor födda 1945 dvs kvinnorna har senarelagt det första barnets födelse. Av de kvinnor som blev 22 år under 1977 (1955 års kohort) hade endast 31.4 pct. fött minst ett barn, en nedgång på nästan en tredjedel jämfört med kvinnor födda tio år tidigare.

4.3. Kumulerade incidenskvotienter för andrafödda barn

Incidenskvotienter och deras successiva summor har också beräknats för barn med levandeföttnummer två och tre. Det är emellertid svårt att få någon information utifrån de rena incidenskvotienternas utveckling när det rör sig om uppgifter för barn med högre levandeföttnummer än ett. En incidenskvotient för första barnets födelse i en viss ålder är avhängig av incidenskvotienterna före denna ålder, då andelen kvinnor som redan har fått sitt första barn naturligtvis påverkar andelen som kan få ett. Incidenskvotienterna för andra barnets födelse är ändå mer komplicerade. Incidenskvotientens storlek i en viss ålder beror på kvotienterna före denna ålder, men de avhänger också av incidenskvotienterna för första barnets födelse före denna ålder, då andelen som har fött ett första barn är med på att reglera andelen som kan få ett andra barn. De kumulativa incidenskvotienterna har ändå en direkt tolkning också för andra och tredje barnet. De anger andelen kvinnor som har fött minst två respektive tre barn i olika åldrar.

Tabell 3, som anger andelen kvinnor med minst två barn vid en given ålder, visar betydande nedgångar för de yngre kohorterna. Detta är emellertid inte annat än vad man kunde förvänta sig efter att ha studerat förstfödslarna, då andelen som hade fött minst ett barn hade minskat så kraftig (jfr tabell 2). De detaljerade resultaten återfinns i tabell B i tabellbilagan.

Tabell 3. Andelen kvinnor som har fött minst två barn vid en given ålder för kvinnor födda sedan 1945. Pct.

Födelse- år	Ålder				
	19	22	25	28	31
1945	2.0	15.1	33.5	54.3	67.0
1946	2.0	13.6	32.2	52.8	66.1
1947	2.2	12.6	31.5	52.1	
1948	2.0	11.9	30.2	50.4	
1949	1.6	11.3	28.9	48.9	
1950	1.3	10.2	27.0		
1951	1.2	9.6	26.0		
1952	1.2	8.7	24.3		
1953	0.9	8.0			
1954	0.8	7.4			
1955	0.7	7.1			
1956	0.6				
1957	0.6				
1958	0.5				

I tabell 4 redovisas andelen kvinnor som har fött minst ett barn vid en given ålder samt andelen av dessa som också har fött minst två barn (paritetsprogressionskvotienten jfr. L. Henry: Fécondité des mariages: Nouvelle méthode de mesure, Paris 1953). Tabellen visar att det inte bara är andelen kvinnor som har fött sitt första barn som har minskat utan också andelen av dessa som har gått vidare och fött minst två barn.

Tabell 4. Andelen kvinnor som har fött minst ett barn vid en given ålder samt andelen av dessa som också har fött minst två barn. Pct.

Födelse- år	Ålder					
	22		25		28	
	Minst ett barn	Härav också minst två barn ¹⁾	Minst ett barn	Härav också minst två barn ¹⁾	Minst ett barn	Härav också minst två barn ¹⁾
1945	45.2	33.5	67.4	49.7	81.6	66.5
1946	43.6	31.1	67.0	48.1	82.0	64.4
1947	41.7	30.3	65.9	47.8	80.6	64.6
1948	39.7	29.9	65.1	46.5	79.9	63.2
1949	38.8	29.2	64.5	44.8	79.0	61.9
1950	36.5	28.0	62.8	43.0		
1951	35.9	26.7	61.9	42.1		
1952	34.3	25.4	59.0	41.3		
1953	34.3	23.4				
1954	32.8	22.5				
1955	31.4	22.6				

1) För kohorterna födda 1945-1947 är det en viss osäkerhet i dessa andelar. Jfr. bilaga 2.

I förra avsnittet (avsnitt 4.2) nämndes vid ett par tillfällen att det kunde konstateras en senareläggning av första barnets födelse. En sådan senareläggning är en viktig faktor som också måste tas i beaktande då man skall tolka uppgifterna i tabell 4. Andelen kvinnor som har fött minst två barn i en viss ålder avhänger dels av andelen ettbarnskvinnor i samma ålder (andelen kvinnor som i princip har haft möjlighet för att få ett andra barn) men också av fördelningen efter tiden som de har haft det första barnet. En senareläggning av det första barnets födelse inom ett avgränsat åldersintervall, medför att kvinnornas fördelning efter varighet sedan första barnets födelse förskjuts mot kortare varigheter, vilket kan medföra att en mindre andel kvinnor når att föda ett andra barn inom det aktuella åldersintervall. Fenomenet kan illustreras utifrån det exempel på senareläggning som redovisades i diagram 4 (sid 11).

Tabell 5 visar andelen av de 25-åriga kvinnorna födda 1945 och 1950 med minst ett barn som hade fött det första barnet till och med de angivna åldrarna.

Tabell 5. Andelen av de 25-åriga kvinnorna födda 1945 och 1950 med minst ett barn som har fött det första barnet i var och en av åldrarna 17-25 år. Pct.

Ålder	Födelseår	
	1945	1950
17	4.3	5.3
18	11.5	13.5
19	22.8	24.9
20	36.8	36.5
21	52.4	47.4
22	67.0	60.1
23	79.5	74.2
24	90.1	87.7
25	100.0	100.0

Om man tänker sig en mycket förenklad situation och antar att avståndet mellan det första och det andra barnets födelse är exakt två år kan, för 1945 års kohort, högst 79,5 pct. av de 25-åriga kvinnorna ha nått att också få ett andra barn. (Andelen kvinnor som har fött minst ett barn i 23 års ålder var 79,5 pct.) För 1950 års kohort kan däremot högst 74,2 pct. av de 25-åriga kvinnorna ha nått att få

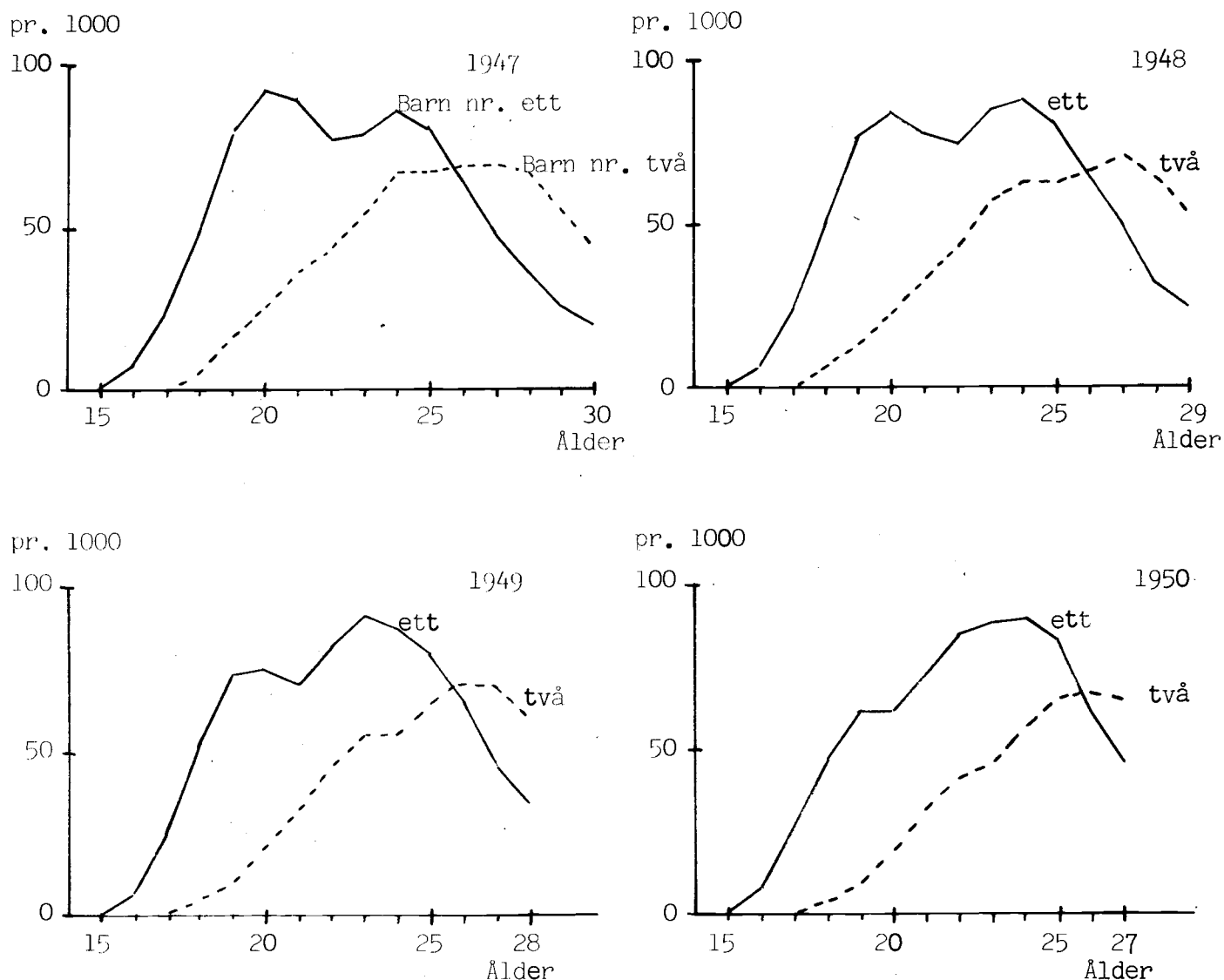
två barn under samma antagande om exakt två års avstånd mellan nedkomsterna. Exemplet visar att en senareläggning av det första barnets födelse inom ett avgränsat åldersintervall kan ge en reduktion i andelen kvinnor som har minst två barn, utan att det behöver ha inträffat någon förändring i mönstret för andra barnets födelse.

Sambandet mellan tidsmönstret för första och andra barnets födelse diskuteras ytterligare i nästa avsnitt.

4.4. Sambandet mellan kvotienterna för först- och andrafödda barn

Diagram 6 redovisar incidenskvotienterna för första och andra barnets födelse för kvinnor födda 1947-1950. Diagrammet visar att oregelbässigheter i kurvorna för första barnets födelse till en del också kan återfinnas i kurvorna för det andra barnets födelse några år senare.

Diagram 6. Incidenskvotienter för första och andra barnets födelse för kvinnor födda 1947-1950.

Även om ett samband mellan oregelmässigheterna i de båda kurvorna för en kohort inte strängt kan bevisas förefaller det troligt att ett förhållandevis litet antal förstföderskor i en eller flera åldersklasser inverkar på antalet som föder sitt andra barn några år senare, då just två till tre år är ett vanligt avstånd mellan det första och det andra barnet.

Det är svårt att finna ett mått som sammanfattar tidsmönstret för det första barnets födelse, speciellt som incidenskurvorna ju ofta har ett mycket oregelmässigt förlopp. I tabell 6 redovisas medianåldern vid första barnets födelse för kvinnor som hade fött minst ett barn vid 22, 25 och 28 års ålder.

Tabell 6. Medianåldern vid första barnets födelse för kvinnor födda 1945-1955, med minst ett barn i 22, 25 och 28 års ålder.

Födelse- år	Ålder		
	22	25	28
1945	19.8	20.9	21.6
1946	19.7	20.8	21.7
1947	19.5	20.9	21.8
1948	19.5	21.0	22.0
1949	19.4	21.2	22.1
1950	19.6	21.4	
1951	19.8	21.4	
1952	19.9	21.5	
1953	20.1		
1954	20.0		
1955	19.9		

Anm. Medianåldrarna har erhållits genom linjär interpolering och den angivna åldern avser den nedre åldersgränsen för kvinnornas ålder dvs i åldern 19.8 år är kvinnorna i 19.8-20.8 års ålder.

För kvinnor som i 22 års ålder hade fött minst ett barn sjönk medianåldern vid det första barnets födelse svagt fram till och med 1949 års kohort varefter den åter ökat något. För de båda övriga åldersklasserna har medianåldern nästan undantagslöst ökat något. För 1945 års generation hade 50 pct av de 25-åriga kvinnorna med barn haft det första barnet i minst 4.1 år (=25.0 - 20.9) medan motsvarande tid för 1952 års kohort minskat till 3.5 år (=25.0 - 21.5). Denna nedgång i exponeringstiden för att få ett andra barn får naturligtvis betydelse för andelen kvinnor som har nått att få också sitt andra barn i 25 års ålder. Det är dock omöjligt att uppskatta hur stor effekt nedgången i exponeringstiden får utan att ha en noggrann kännedom till avståndet

mellan första och andra nedkomsten.

Det är mycket svårt att på ett meningsfullt sätt jämföra andelen kvinnor som har fött minst två barn i en bestämd ålder för olika kohorter. Det betydningfulla för så unga kvinnor är inte deras uppnådda ålder utan det stadium i livscykeln som de har kommit till. I stället för att jämföra andelar för samma ålder bör man därför jämföra andelar för kvinnor på samma stadium.

I slutet av år 1968 hade nästan 54 pct av de 23-åriga kvinnorna (1945 års kohort) minst ett barn och det första barnet hade 50 pct av dessa kvinnor haft i minst 2.8 år. Sju år senare hade endast 44 pct av de 23-åriga kvinnorna (1952 års kohort) minst ett barn som halvdelen av kvinnorna hade haft i minst 2.5 år. Man måste gå helt fram till 24.7 års ålder för 1952 års kohort kvinnor för att 54 pct skall ha fött minst ett barn och det första barnet hade hälften av kvinnorna då haft i 3.0 år.

Tabell 7 ger åldern vid vilken 30, 40, 50 och 60 pct av kvinnorna födda sedan 1945 har fött minst ett barn. Dessutom redovisas andelen av dessa kvinnor som också har fött minst två barn 1.0 och 1.5 år därefter dvs 1.0 respektive 1.5 år efter åldern vid vilken 30-60 pct av kvinnorna hade fått minst ett barn. Tidsförskjutningen på 1.0 respektive 1.5 år har gjorts för att till en del eliminera effekten av olika tidsmönster för första barnets födelse upp till den ålder då den aktuella andelen har fött det första barnet. Då man kan anta att det endast är ett obetydligt antal kvinnor, som föder både sitt första och sitt andra barn inom löpet av högst 1.5 år är risken för snedvridning av resultatet på grund av denna tidsförskjutning liten.

Då tabell 7 vid första anblicken kan vara något svår att förstå, skall ett exempel på beräkningarna redovisas, vilket förhoppningsvis förtydligar innehållet i tabellen. Exemplet avser uppgifterna, då 30 pct av 1945 års kohort har fött minst ett barn. Åldern vid vilken 30 pct av 1945 års kohort hade fött minst ett barn beräknas utifrån de kumulativa incidenskvotienterna för första barnets födelse (tabell A i tabellbilagan) och ger resultatet 20.49 år. Ett år senare dvs i 21.49 års ålder har 12.44 pct av kvinnorna födda 1945 fött minst två barn (jfr tabell B i tabellbilagan). Om man nu antar att de 12.44 pct kvinnor som hade fött minst två barn i 21.5 års ålder hade fött det första barnet före 20.5 års ålder (åldern då 30 pct av kvinnorna hade fött minst ett barn) kan man säga att 41.5 pct ($12.44/30.0$) av (de 30 pct) kvinnorna med minst ett barn också har fött två barn. På motsvarande sätt beräknas andelen som har fött minst två barn 1.5 år efter åldern då 30 pct har det första barnet dvs i 22 års ålder.

Tabell 7. Aldern vid vilken 30, 40, 50 och 60 pct av kvinnorna födda sedan 1945 har fött minst ett barn samt andelen av dessa som har fött minst två barn 1.0 respektive 1.5 år därefter. Pct.

Födelse- år	Åldern vid vilken 30 pct. av kvinnorna har fött minst ett barn	Andelen av dessa kvinnor som har fött minst två barn		Åldern vid vilken 40 pct. av kvinnorna har fött minst ett barn	Andelen av dessa kvinnor som har fött minst två barn	
		1.0 år därefter	1.5 år därefter		1.0 år därefter	1.5 år därefter
1945	20.5	41.5	50.3	21.5	44.2	51.6
1946	20.5	37.5	45.1	21.6	41.5	48.2
1947	20.6	35.6	43.0	21.8	42.1	49.8
1948	20.7	35.5	46.1	22.0	44.4	52.3
1949	20.9	36.5	47.6	22.1	44.0	51.0
1950	21.2	37.6	51.3	22.4	42.6	49.6
1951	21.3	36.8	46.7	22.4	41.7	48.8
1952	21.5	37.1	47.6	22.6	41.0	47.6
1953	21.6	34.4	45.4	22.7	39.0	
1954	21.7	33.4	43.3	22.9		
1955	21.8					
Födelse- år	Åldern vid vilken 50 pct. av kvinnorna har fött minst ett barn	Andelen av dessa kvinnor som har fött minst två barn		Åldern vid vilken 60 pct. av kvinnorna har fött minst ett barn	Andelen av dessa kvinnor som har fött minst två barn	
		1.0 år därefter	1.5 år därefter		1.0 år därefter	1.5 år därefter
1945	22.6	48.5	54.8	23.9	54.7	60.7
1946	22.8	47.6	54.5	24.1	54.8	60.8
1947	23.1	50.3	57.1	24.3	55.4	61.2
1948	23.2	50.4	56.8	24.4	54.7	60.3
1949	23.3	48.2	54.6	24.4	53.2	59.2
1950	23.5	47.6	54.1	24.7	52.5	58.0
1951	23.5	46.2	52.4	24.8	51.7	
1952	23.7	45.6				
1953	24.0					

Resultaten i tabell 7 illustrerar ånyo de betydande förändringar i mönstret för första barnets födelse som ägt rum. Andelen kvinnor som har fått minst två barn 1.0 respektive 1.5 år efter åldern vid vilken en bestämd andel av kvinnorna har fött minst ett barn varierar en del mellan de olika kohorterna men det är ändå en förhållandevis stor stabilitet i andelarna. Det är ingen klar tendens till att en minskande andel av ettbarnskvinnorna också går vidare och föder ett andra barn, som fallet var då paritetsprogressionskvoterna för andra barnet efter kvinnans ålder studerades (jfr tabell 4). Det förefaller således som om de kvinnor som har fött ett barn i relativt oförändrad utsträckning också går vidare och föder ett andra barn, bland de generationer som beräkningarna omfattar. Trots tidsförskjutningen på upp till 1.5 år kan man inte utesluta effekter på grund av olika åldersmönster vid det första barnets födelse. I tabell 8 redovisas några beräkningar som visar kvinnornas fördelning efter den tid de har haft sitt första barn 1.5 år efter det att 50 pct av kvinnorna har fött minst ett barn.

Tabell 8. Relativ fördelning av tiden med det första barnet 1.5 år efter det att 50 pct av kvinnorna har fött minst ett barn.
Pct.

Varighet med det första barnet	Födelseår						
	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
1.5-2.5 år	18.1	15.7	15.8	17.0	17.9	17.9	18.4
2.5-3.5 "	20.3	17.6	15.5	15.4	16.9	17.4	18.0
3.5-4.5 "	20.1	19.7	17.5	15.5	14.6	15.8	16.5
4.5- "	41.5	47.1	51.3	52.1	50.7	48.9	47.1
Summa	100.0	100.1	100.1	100.0	100.1	100.0	100.0

Tabellen visar att det är 1947 och 1948 års kohorter som har den längsta varigheten med det första barnet vid den aktuella tidpunkten. De har de största andelarna med en genomsnittlig varighet på minst 4.5 år samtidigt som andelarna med en varighet på högst 3.5 år är de lägsta. Detta är en varighetsfördelning som bör bidra till att en förhållandevis stor andel av ettbarnskvinnorna skall ha nått att få också minst två barn och som framgår ur tabell 7 har de också de högsta andelarna med minst två barn 1.5 år efter den ålder, då 50 pct av kvinnorna har fött minst ett barn.

Den ovanstående diskussionen visar att det är möjligt att komma ett stycke på väg, men omöjligt att i detalj undersöka hur en förändring i mönstret för första barnets födelse kan komma att påverka tidsutvecklingen för andra barnets födelse utifrån den statistik som utgör grundmaterialet till denna studie. Statistiken ger heller inget underlag till att studera eventuella förändringar i avståndet mellan kvinnans successiva nedkomster, en faktor som naturligtvis har stor betydelse för paritetsprogressionskvotienternas storlek. En analys av sådana frågeställningar måste bygga på individdata, vilka för varje kvinna ger upplysning om åldern vid barnens födelse. För Danmark finns sådana data hos Socialforskningsinstitutet i Köpenhamn som under 1975 utförde en intervjuundersökning till belysning av familjebildning och kvinnors förvärvsarbete. Analyser av intervallen mellan samboende kvinnors nedkomster har publicerats av Forskringsmatematisk laboratorium vid Köpenhamns universitet bl.a. i studien: " Cohort trends in cohabitational birth intervals in Denmark, 1975", skriven av F. Finnäs och J. M. Hoem.

4.5. Kumulerade incidenskvotienter för tredjefödda barn

Man har endast mycket begränsade möjligheter att uttala sig om utvecklingen för barn med högre levandeföttnummer än två, då denna studie endast belyser fertilitetsutvecklingen hos relativt unga kvinnor. För barn med levandeföttnummer 3 har dock incidenskvotienter beräknats och de detaljerade resultaten redovisas i tabell C i tabellbilagan.

Tabell 9 visar paritetsprogressionskvotienterna för tredje barnet för kvinnor vid 25 och 28 års ålder.

Andelen av tvåbarnskvinnorna som också har fött minst tre barn har minskat kraftigt, men också i detta sammanhang kommer naturligtvis ändrade tidsmönster för det föregående barnets födelse att begränsa möjligheterna att dra slutsatser utifrån de beräknade paritetsprogressionskvotienterna.

Tabell 9. Andelen kvinnor som har fött minst två barn vid 25 och 28 års ålder samt andelen av dessa som också har fött minst tre barn. Pct.

Födelse- år	Ålder			
	25		28	
	Minst två barn	Härav också minst tre barn	Minst två barn	Härav också minst tre barn
1945	33.5	19.6	54.3	26.1
1946	32.2	19.1	52.8	24.3
1947	31.5	18.2	52.1	23.0
1948	30.2	17.5	50.4	22.0
1949	28.9	16.4	48.9	20.4
1950	27.0	15.4		
1951	26.0	14.3		
1952	24.3	14.5		

Andelen kvinnor som har fött minst tre barn 1.0 och 1.5 år efter det att 25 respektive 40 pct av kvinnorna har fött två barn har nästan undantagslöst minskat (tabell 10). Som framgår av tabell 11 är det

Tabell 10. Aldern vid vilken 25 och 40 pct av kvinnorna födda sedan 1945 har fött minst två barn samt andelen av dessa som har fött minst tre barn 1.0 respektive 1.5 år därefter. Pct.

Födel- se- år	Åldern vid vilken 25 pct av kvinnorna har fött minst två barn	Andelen av dessa kvinnor som har fött minst tre barn		Åldern vid vilken 40 pct av kvinnorna har fött minst två barn	Andelen af dessa kvinnor som har fött minst tre barn	
		1.0 år därefter	1.5 år därefter		1.0 år därefter	1.5 år därefter
1945	23.7	24.0	28.0	25.9	28.0	31.3
1946	24.0	24.8	28.8	26.1	26.8	29.8
1947	24.0	23.2	26.8	26.2	25.5	28.3
1948	24.2	22.4	26.0	26.4	25.0	27.5
1949	24.4	21.6	25.2	26.6	23.0	
1950	24.7	20.4	23.2	27.0		
1951	24.8	19.2				

ingen tendens till att varigheten med det andra barnet skulle ha minskat om man jämför tiden med det andra barnet 1.5 år efter det att 40 pct av kvinnorna har fött minst två barn. I den utsträckning det går att dra några slutsatser om det tredjefödda barnet ser det ut att vara en minskning i andelen kvinnor som har fått ett tredje barn.

Tabell 11. Relativ fördelning av tiden med det andra barnet 1.5 år efter det att 40. pct av kvinnorna har fött minst två barn. Pct.

Varighet med det andra barnet	Födelseår			
	1945	1946	1947	1948
1.5 - 2.5 år	18.1	17.9	17.3	17.2
2.5 - 3.5 år	16.3	18.3	17.0	16.3
3.5 - 4.5 år	15.3	15.4	16.8	15.8
4.5 -	50.3	48.5	48.9	50.7

4.6. Barnantalsfördelningen

Utifrån de kumulativa incidenskvotienterna för första, andra och tredje barnet kan kvinnornas relativa fördelning efter barnantal lätt erhållas. Andelen kvinnor som har exakt ett barn beräknas som andelen som har fött minst ett barn minus andelen som har fött minst två barn osv. I tabell 12 redovisas barnantalsfördelningen vid 20, 23, 26 och 29 års ålder samt det genomsnittliga antalet barn för kvinnor födda sedan 1945.

Utvecklingen i barnantalsfördelningen visar att det verkligen har inträffat stora förändringar i familjebildningsmönstret under den senaste tioårsperioden. En minskande andel av kvinnorna har barn överhuvudtaget och med undantag för 29-åringarna är det också en kontinuerlig nedgång i andelen kvinnor med mer än ett barn. Detta måste betyda stora förändringar i levnadsförhållandena hos yngre kvinnor idag, jämfört med förhållandena för bara 8-10 år sedan. På nuvarande tidspunkt är det omöjligt att bedöma om den observerade fertilitetsnedgången hos yngre kvinnor bara är en uppskjutning av födelserna eller om vi får en permanent ändring i kvinnornas fördelning efter barnantal.

Tabell 12. Barnantalsfördelningen vid 20, 23, 26 och 29 års ålder samt det genomsnittliga barnantalet för kvinnor födda sedan 1945.

Födelse- år	Ålder									
	20					23				
	0 barn	1 barn	2 barn	3+barn	Genom- snitt	0 barn	1 barn	2 barn	3+barn	Genom- snitt
1945	75.2	19.7	4.6	0.5	0.30	46.4	32.9	17.5	3.3	0.78
1946	74.8	20.1	4.5	0.5	0.31	48.7	32.6	15.9	2.9	0.73
1947	74.9	20.4	4.3	0.5	0.31	50.5	31.5	15.4	2.7	0.70
1948	75.6	20.1	4.0	0.3	0.29	51.8	30.6	15.2	2.4	0.68
1949	76.4	19.9	3.4	0.2	0.27	52.2	31.0	14.8	2.1	0.67
1950	79.3	17.7	2.9	0.2	0.24	54.6	30.6	12.9	1.9	0.62
1951	80.6	16.3	3.0	0.1	0.23	54.8	31.0	12.6	1.6	0.61
1952	82.2	15.1	2.6	0.2	0.21	56.1	30.6	11.8	1.6	0.59
1953	83.5	14.2	2.2	0.1	0.19	57.3	30.5	11.0	1.2	0.56
1954	84.0	14.0	1.9	0.1	0.18	59.5	29.1	10.2	1.2	0.53
1955	83.9	14.1	2.0	0.1	0.18					
1956	84.6	13.8	1.6	0.1	0.17					
1957	85.3	13.1	1.5	0.1	0.16					

Födelse- år	Ålder									
	26					29				
	0 barn	1 barn	2 barn	3+barn	Genom- snitt	0 barn	1 barn	2 barn	3+barn	Genom- snitt
1945	26.6	32.6	32.1	8.8	1.25	15.8	24.8	42.8	16.6	1.64
1946	26.6	34.1	31.1	8.2	1.23	15.3	26.2	43.1	15.4	1.62
1947	27.7	33.8	30.8	7.6	1.20	16.9	25.5	43.5	14.1	1.58
1948	28.5	34.6	29.9	7.1	1.17	17.7	26.6	42.6	13.1	1.54
1949	29.0	35.0	29.5	6.5	1.15					
1950	31.1	35.2	28.2	5.5	1.09					
1951	32.4	35.0	27.6	5.0	1.06					

5. INDIREKT BERÄKNADE CENTRALKVOTIENTER EFTER ÅLDER OCH PARITET

5.1. Inledning

Som tidigare omtalats är det inte möjligt att beräkna paritets-specifika centralkvotienter direkt utifrån den löpande befolkningsstatistiken, då det saknas uppgifter om antalet kvinnor efter antalet levandefödda barn för varje ålder. De tidigare beräkningarna i detta notat ger emellertid möjlighet att erhålla skattningar av dessa centralkvotienter. Man kan med andra ord beräkna antalet förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor liksom antalet andrafödda barn per 1000 ettbarnskvinnor. Man kan i princip behandla tredjefödda barn på samma sätt, men det har inte gjorts här.

De uppgifter man behöver för att beräkna en paritetsspecifik centralkvotient är för första barnets födelse antalet förstfödda barn per 1000 kvinnor efter kvinnans ålder samt riskpopulationen barnlösa kvinnor i motsvarande ålder. Incidenskvotienterna ger antalet levandefödda barn efter levandeföttnummer per 1000 kvinnor och utifrån de kumulativa incidenskvotienterna kan andelen kvinnor efter barnantal (och därmed riskpopulationen) skattas för varje ålder. Framgångssättet redovisas detaljerat i bilaga 3.

5.2. Förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor

Diagram 7 visar antalet förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor efter ålder för ett urval kohorter födda sedan 1945 och i diagram 8 redovisas utvecklingen för varje enskild kohort kvinnor födda mellan 1945 och 1952.

Diagram 7. Förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor för ett urval kohorter födda under perioden 1945-1954.

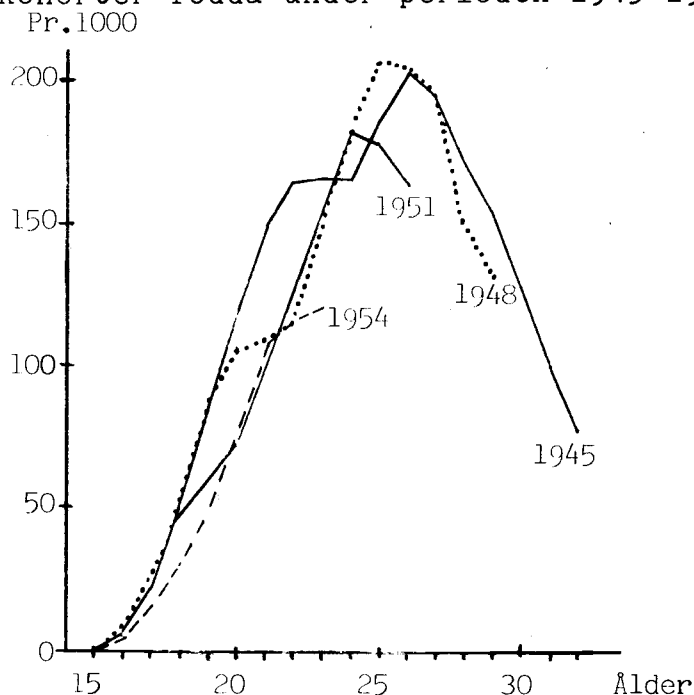
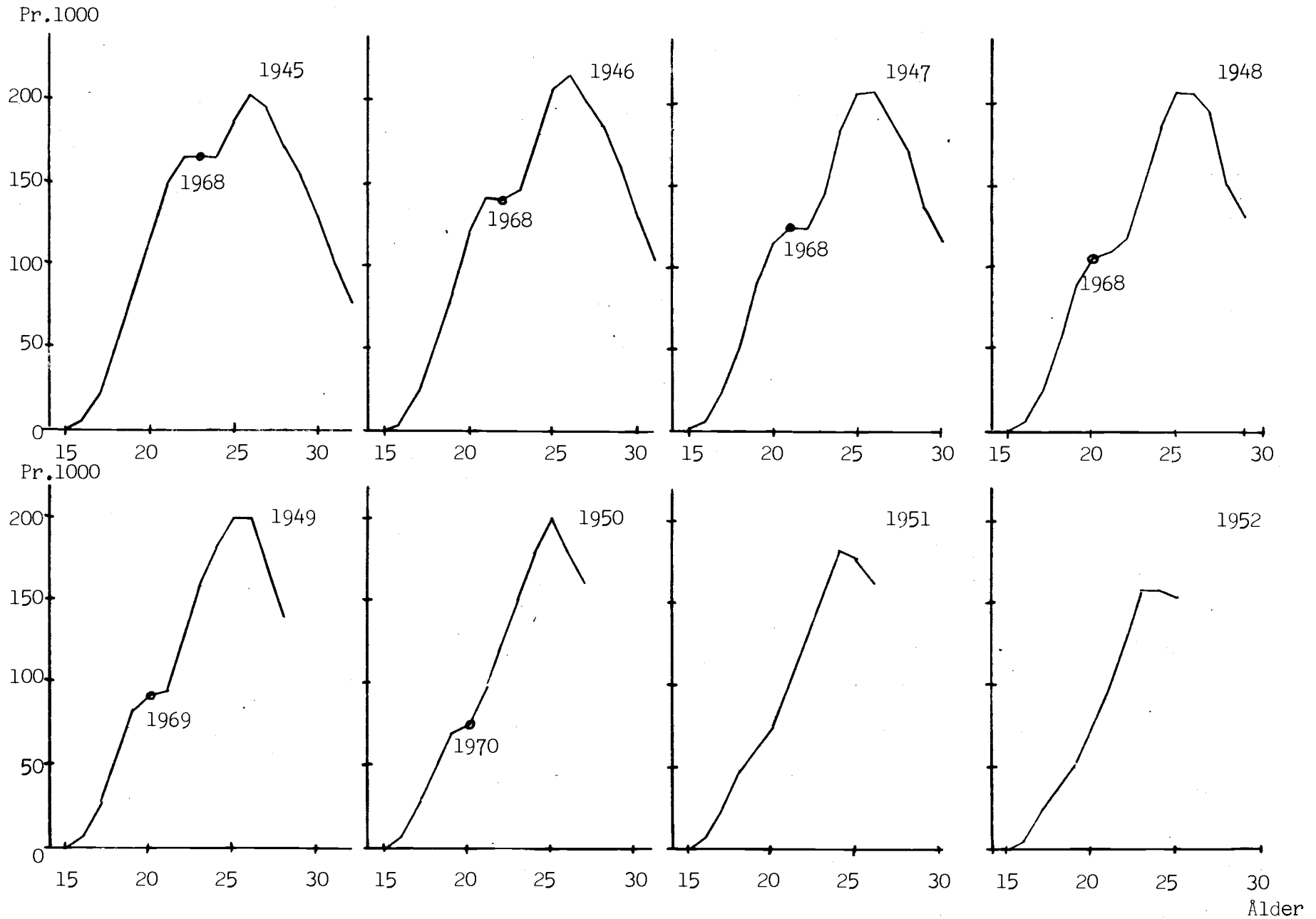

Diagram 8. Förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor för kvinnor födda 1945-1952.

Ur båda diagrammen framgår tydligt den förändring i mönstret som inträffade under senare delen av 1960-talet, vilken främst har inneburit betydande nedgångar i centralkvotienterna bland de yngre barnlösa kvinnorna. Tabell 13, som ger centralkvotienterna för första barnets födelse under perioden 1965-1977, visar att antalet förstfödda per 1000 barnlösa kvinnor under 20 års ålder minskat till mindre än hälften under den senaste tioårsperioden, och speciellt kraftig var nedgången i slutet av 1960-talet.

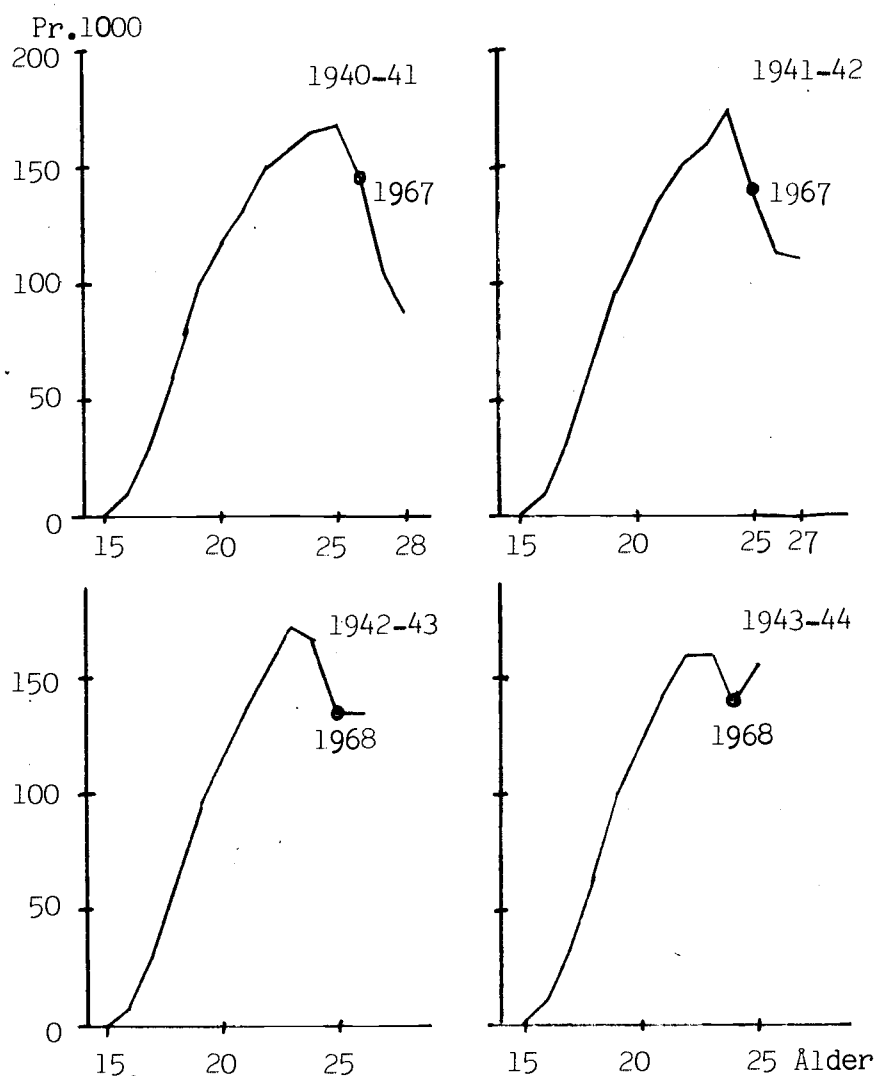
Tabell 13. Centralkvotienter för första barnets födelse under perioden 1965-1977.

Ålder	Kalenderår												
	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	8	8	8	7	6	5	5	4	4	3	4	3	2
17	24	26	27	26	24	18	15	14	13	12	12	10	9
18	51	55	57	51	47	38	33	30	26	26	28	23	21
19	85	90	88	84	70	60	52	52	48	50	51	45	44
20	118	122	115	105	94	76	74	75	70	75	80	72	69
21		150	142	125	109	96	96	101	97	104	107	94	89
22			165	141	124	117	126	126	127	126	135	116	108
23				166	147	144	151	160	151	156	159	137	121
24					166	177	184	185	182	180	183	158	144
25						186	208	206	207	202	201	179	154
26							204	217	207	205	201	180	164
27								195	201	188	193	170	162
28									172	186	171	149	151
29										155	162	136	132
30											128	131	117
31												101	105
32													77

För 1945 och 1946 års kohorter var det under 1968 som mönstret från en jämn utveckling bröts, medan förändringen för de yngre kohorterna kom ett par år senare (jfr diagram 8).

Utifrån den tidigare omtalade statistiken över födda barn efter moderns graviditetsnummer har vissa beräkningar gjorts över barn födda i kvinnans första graviditet. Resultatet redovisas i diagram 9.

Diagram 9. Barn födda i kvinnans första graviditet per 1000 barnlösa kvinnor.

Anm. Vid beräkningarna har det inte varit möjligt att korrigera riskpopulationen kvinnor för de som har fött ett första barn i en graviditet med högre ordningsnummer än 1.

Kurvorna i diagram 9 visar att kohorterna födda i början av 1940-talet hade en förhållandevis låg frekvens förstfödda (i moderns första graviditet) under 1967. Detta antyder att fertilitetsnedgången för första barnets födelse kom successivt under perioden 1967-1970 med en början hos de "äldre" barnlösa kvinnorna.

Vid sidan av den kraftiga nedgången i centralkvotienterna för första barnets födelse under senare delen av 1960-talet märks speciellt de låga talen under de båda senaste åren (1976 och 1977). Tabell 13 visar att antalet förstfödda barn per 1000 barnlösa kvinnor över 20

års ålder har varit relativt stabila under förra delen av 1970-talet men för flertalet av de åldersklasser som denna studie omfattar har det varit en ny nedgång av storleksordningen 10-15 pct under de båda senaste åren jämfört med nivån under 1970-1975.

Vid fertilitetsstudier framhävs ofta det successiva skeendet som kan observeras kanske främst vid kohortstudier, men under den period som den här studien omfattar är det speciellt intressant att observera de periodeffekter som kan ses i samband med första barnets födelse. Nära nog oavsett ålder följs kvinnorna åt i utvecklingen.

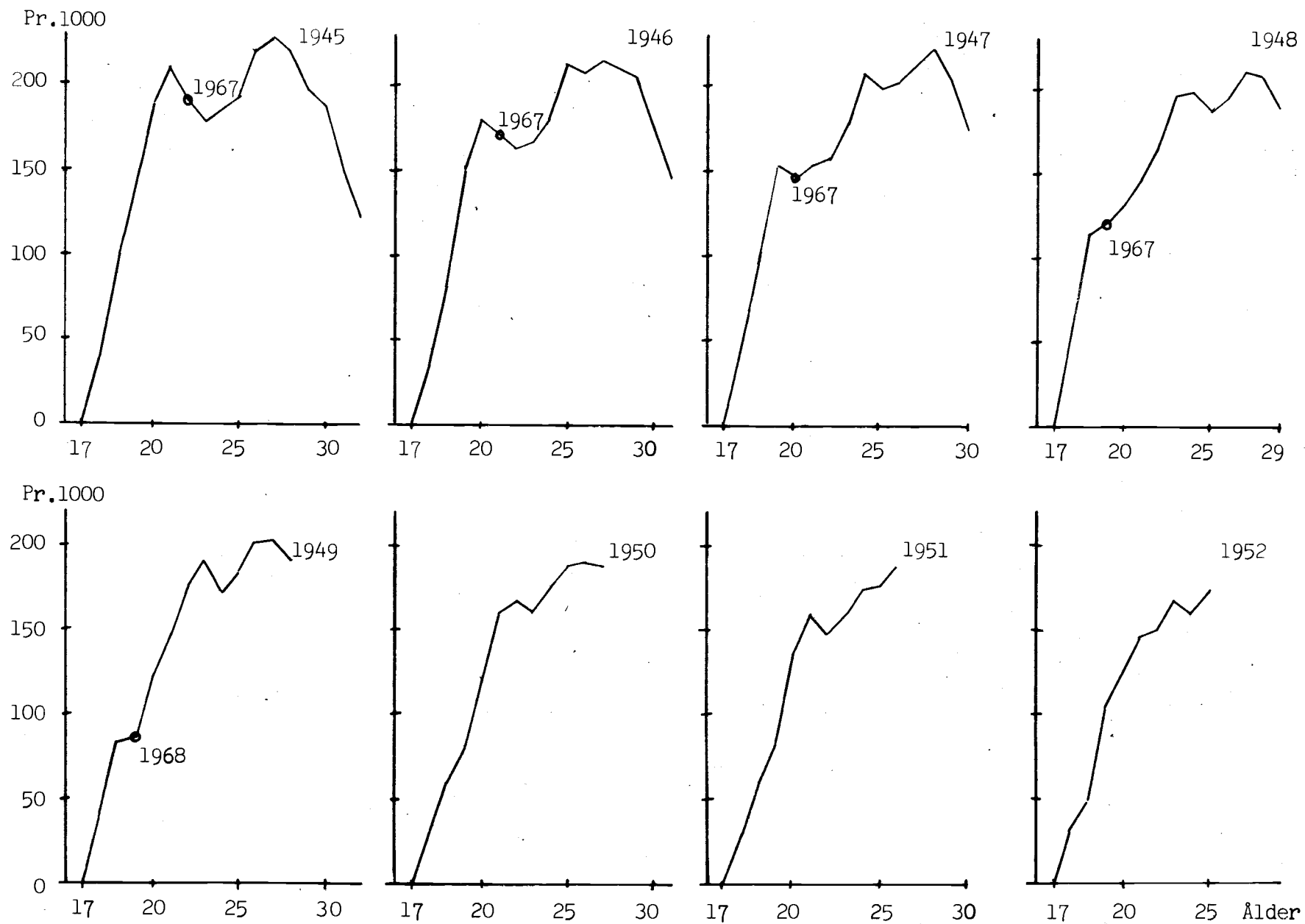
Den stora nedgången i slutet av 1960-talet kan förmodligen sättas samman med p-pillrets införande. Under samma period sjönk också giftermålsfrekvensen och ett samboende utan formellt giftermål blev allt vanligare. Samtidigt har utvecklingen mot längre utbildningstider och ett ökat förvärvsdeltagande för kvinnor pågått. Det är svårt att peka på någon speciell faktor som kan "förklara" den mycket låga frekvensen förstabarnsfödslar bland barnlösa kvinnor under 1976 och 1977. Det kan i övrigt nämnas att fertilitetsnivån under 1978 var av samma storleksordning som under 1977, men med en ytterligare nedgång för de yngsta kvinnorna och en svag uppgång för kvinnor i 23 till 30 års ålder. Denna statistik föreligger dock ännu inte uppdelad på barnens födelsenummer.

5.3. Andrafödda barn per 1000 ettbarnskvinnor

Diagram 10 och 11 visar antalet andrafödda barn per 1000 ettbarnskvinnor för kvinnor födda sedan 1945 och i tabell 14 redovisas talen för perioden 1965-1977. Dessa fertilitetskurvor har också ett mycket oregelbundet förlopp och det är svårt att finna ett klart utvecklingsmönster. Den periodeffekt som kunde observeras under 1968-1970 vad beträffar första barnets födelse för kvinnor födda sedan 1945, kan också ses i dessa kurvor, men den förefaller komma något år tidigare. I motsats till förhållandet vid första barnets födelse tycks det inte ha varit ett speciellt fall i antalet andrafödda barn (per 1000 ettbarnskvinnor) under de båda senaste åren (1976 och 1977) utan snarare en mer eller mindre kontinuerlig nedgång under de senaste 5-6 åren.

I analogi med det som diskuterades i förbindelse med incidenskvotienterna (avsnitt 4.4) är det emellertid stora problem förbundet med en analys av utvecklingen i centralkvotienterna för barn med högre ordningsnummer än 1 på grund av förändringar i riskpopulationens sammansättning efter varigheten sedan föregående barns födelse. En genomträngande analys kan inte företagas utan att man tar hänsyn till tidsintervallen mellan barnen.

Diagram 11. Andrafödda barn per 1000 ettbarnskvinnor födda 1945-1952.

Ur tabell 14 framgår att centralkvotienten för andra barnets födelse i 24 års ålder har sjunkit från 208 per 1000 ettbarnskvinnor under 1971 (1947 års kohort) till 159 under 1977 (1953 års kohort), medan värdet år 1974 var 175 (1950 års kohort). Ser man så på åldersfördelning vid det första barnets födelse hos de 23-åriga kvinnorna som hade fött minst ett barn, vilken redovisas i tabell 15, finner man en ökande andel kvinnor som har fött det första barnet i 22 och 23 års ålder. Riskpopulationen (ettbarnskvinnorna) bör därför ha fått en förändrad sammansättning med en ökad andel kvinnor som har haft det första barnet så pass kort tid att sannolikheten för att de skall föda

Tabell 15. Relativ åldersfördelning vid första barnets födelse hos 23 åriga kvinnor födda 1947, 1950 och 1953 med minst ett barn.

Ålder	Födelseår		
	1947	1950	1953
15	0.1	0.2	0.2
16	1.4	1.8	1.4
17	4.9	5.8	4.2
18	9.8	10.5	7.4
19	16.0	13.6	11.2
20	18.5	13.7	14.3
21	17.8	16.0	19.3
22	15.6	18.7	22.4
23	15.8	19.6	19.7

sitt andra barn i 24 års ålder är låg. Det bör påpekas att tabell 15 inte visar den aktuella riskpopulationens sammansättning. Den angivna åldersfördelningen avser samtliga kvinnor som har fött ett barn före det år de uppnår 24 års ålder och inte fördelningen bland dem som ännu inte har fött också ett andra barn, vilket vore önskvärt. Förändringen i åldersmönstret vid första barnets födelse i det redovisade exemplet går i en riktning som gör att det är rimligt att förvänta sig en nedgång i antalet andrafödda per 1000 ettbarnskvinnor. Det är dock inte möjligt att bedöma den förväntade nedgångens storlek i relation till den observerade.

Bilaga 1. Korrigering av statistiken för år 1968

För år 1968, det första året med statistik över de levandefödda barnens levandeföttnummer, saknades uppgift om levandeföttnummer på många av födelseattesterna. Däremot fanns graviditetsnummer angivet för samtliga barn. I de tillfällen då levandeföttnumret var ouplyst på födelseavien och barnet var fött i kvinnans första graviditet påfördes barnet levandeföttnummer 1. De som i statistiken redovisas som ouplysta är således förstfödda barn som är födda i en graviditet med högre ordningsnummer än 1 samt barn med levandeföttnummer 2 och däröver. Det är i allt 739 barn som har ouplyst levandeföttnummer bland de kohorter studien omfattar (tabell 1).

Tabell 1. Beräkning av barn med levandeföttnummer 1 födda i en graviditet med högre ordningsnummer än 1, samt barn med levandeföttnummer 2 och högre.

Födelse- år	Levande- födda barn	Härav		Barn med levandeföttnr. 1 födda i graviditet nr. 2+ samt levande- föttnr. 2+
		i första graviditeten	med ouplyst levandefött- nummer	
1954	3	3	-	-
1953	29	29	-	-
1952	240	233	-	7
1951	922	866	2	54
1950	1929	1740	7	182
1949	3116	2601	34	481
1948	4262	3090	86	1086
1947	5366	3420	124	1822
1946	6064	3365	207	2492
1945	6595	3228	279	3088
Summa	28526	18575	739	9212

Genom att subtrahera antalet barn med ouplyst levandeföttnummer och barn födda i kvinnans första graviditet från det totala antalet levandefödda barn erhöles summan av antalet barn med levandeföttnummer 1 födda i en graviditet med högre ordningsnummer än 1 och barn med levandeföttnummer 2 och däröver (tabell 1).

Dessa barn fördelades så på levandeföttnummer med hjälp av statistiken över antalet levandefödda barn med levandeföttnummer 2 och däröver (tabell 2).

Tabell 2. Barnens fördelning på levandeföttnummer.

Födelse- år	Barn med levandeföttnr. 1 födda i graviditet nr. 2+ samt levandeföttnr. 2+	Härav levandeföttnr.			Barn med levandeföttnr. 1 födda i gravidi- tet nr. 2+
		2	3	4+	
ABSOLUTA TAL					
1952	7	2	-	-	5
1951	54	21	1	-	32
1950	182	124	3	-	55
1949	481	335	33	-	113
1948	1086	819	70	12	195
1947	1822	1384	179	16	243
1946	2492	1829	293	53	317
1945	3088	2196	467	83	342
RELATIV FÖRDELNING PCT					
1952	100.0	28.6			71.4
1951	100.1	38.9	1.9		59.3
1950	99.9	68.1	1.6		30.2
1949	100.0	69.6	6.9		23.5
1948	100.0	75.4	6.4	0.2	18.0
1947	100.0	76.0	9.8	0.9	13.3
1946	100.0	73.4	11.8	2.1	12.7
1945	100.0	71.1	15.1	2.7	11.1

Under antagande om att de levandefödda barn som saknade upplysning om levandeföttnummer hade samma relativa fördelning på levandeföttnummer efter kvinnans födelseår som de med upplyst levandeföttnummer (bortsett från att det inte finns några barn födda i kvinnans första graviditet) fördelades slutligen de oupplysta på levandeföttnummer (tabell 3).

Tabell 3. De oupplysta barnens beräknade fördelning på levandeföttnummer.

Födelse- år	Levandeföttnummer				Summa
	1	2	3	4+	
1951	1	1			2
1950	2	5			7
1949	8	24	2		34
1948	15	65	6		86
1947	17	94	12	1	124
1946	26	152	25	4	207
1945	31	198	42	8	279
Summa	100	539	87	13	739

Bilaga 2. Approximationer för åren 1960-1967

Före år 1968 fanns det inte någon statistik över de levandefödda barnens levandeföttnummer utan endast upplysning om i vilken av kvinnans samtliga graviditeter som barnet var fött (jfr avsnitt 2). Statistiken redovisades dessutom efter kvinnans ålder vid nedkomsten och inte efter kvinnans födelsesår, vilket är tillfället från och med år 1968. För att få en längre undersökningsperiod har uppgifterna före år 1968 för kvinnor födda 1945 och senare omräknats för att i störst möjlig utsträckning överensstämja med statistiken sedan 1968. De gjorda antagandena och beräkningsgången redovisas nedan.

Tabell 1 visar antalet barn födda i första graviditeten per 10.000 kvinnor, för de kvinnor som har påbörjat sitt barnafödande under perioden 1960-1967.

Tabell 1. Barn födda i första graviditeten per 10.000 kvinnor, 1960-1967.

Ålder	Födelseår							
	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52
15	18	14	13	21	19	18	19	16
16	109	108	116	117	130	139	140	
17	307	318	349	324	354	372		
18	623	612	602	641	652			
19	843	837	870	815				
20	929	945	898					
21	981	920						
22	875							

Utifrån beräkningar av andelen levande förstfödda barn som är födda i kvinnans första graviditet under åren 1968 och 1969 (tabell 2) har uppgifterna i tabell 1 omräknats till att avse levande förstfödda barn. Det har antagits att andelen av de levande förstfödda barnen som är födda i kvinnans första graviditet före år 1968 har varit konstant och överensstämmande med den genomsnittliga andelen för åren 1968 och 1969.

Tabell 2. Andelen av de levande förstfödda barnen som är födda i kvinnans första graviditet 1968 och 1969. Pct.

Ålder	1968	1969	Genomsnitt 1968-1969
15	97.1	95.2	96.2
16	97.2	96.3	96.8
17	96.5	96.7	96.6
18	96.5	96.3	96.4
19	94.9	94.4	94.7
20	92.4	92.6	92.5
21	91.8	91.0	91.4
22	90.3	90.3	90.3

Anm. Uppgifterna för 1968 är korrigerade för de med upplyst levandeföttnummer. Framgångssättet överensstämmer med det som har beskrivits i bilaga 1.

De approximerade incidenskvotienterna för första barnets födelse för kvinnor som har påbörjat sitt barnafödande under perioden 1960-1967 redovisas i tabell 3.

Tabell 3. Approximerade incidenskvotienter för första barnets födelse under perioden 1960-1967. Per 10.000 kvinnor.

Ålder	Födelseår							
	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52
15	18	14	13	21	20	18	19	17
16	112	112	118	121	134	143	145	
17	318	329	361	335	366	385		
18	646	635	624	665	676			
19	890	884	919	861				
20	1004	1022	971					
21	1073	1007						
22	969							

Utifrån uppgifter om det totala antalet födda barn per 10.000 kvinnor, vilka redovisas i tabell 4, och det approximerade antalet förstfödda per 10.000 kvinnor (tabell 3) har det approximerade antalet barn med levandeföttnummer 2 och däröver per 10.000 kvinnor beräknats. Dessa kvotienter, som redovisas i tabell 5, skall så delas upp i kvotienter för barn med levandeföttnummer 2, 3 och 4 eller högre.

Tabell 4. Antalet födda barn per 10.000 kvinnor 1960-1967.

Ålder	Födelseår							
	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52
15	18	14	13	21	20	18	20	17
16	112	113	118	122	136	143	145	
17	332	340	378	355	384	397		
18	734	706	715	773	760			
19	1137	1132	1159	1058				
20	1449	1455	1336					
21	1740	1560						
22	1688							

Tabell 5. Approximerade incidenskvotienter för barn med levandefött-
nummer 2 och däröver. Per 10.000 kvinnor.

Ålder	Födelseår					
	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50
16		1		1	2	
17	14	11	17	20	18	14
18	88	71	91	108	84	
19	247	248	240	197		
20	445	433	365			
21	667	553				
22	719					

Tabell 6 visar andelen barn med levandeföttnummer 2 bland samtliga barn med levandeföttnummer 2 och däröver för åren 1968-1970.

Tabell 6. Andelen andrafödda barn bland samtliga levandefödda barn med levandeföttnummer 2 och högre 1968-1970. Pct.

Ålder	1968	1969	1970	Antagen andel
17	96.2	95.3	92.0	96
18	96.3	98.0	96.3	96
19	91.9	93.2	94.1	91
20	89.4	90.1	91.7	88
21	85.9	86.6	86.9	85
22	82.3	83.6	84.4	82

Tabellen visar att en ökande andel av barnen med levandeföttnummer 2 och däröver har varit andrafödda barn och den antagna andelen för perioden 1960-1967 som för övrigt har antagits vara konstant, har

därför lagts något lägre än genomsnittet för de tre åren (tabell 6). Det approximerade antalet andrafödda barn per 10.000 kvinnor redovisas i tabell 7.

Tabell 7. Approximerade incidenskvotienter för andra barnets födelse under perioden 1960-1967. Per 10.000 kvinnor.

Ålder	Födelseår					
	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50
16		1		1	2	
17	14	11	17	20	18	14
18	84	68	87	104	81	
19	225	226	218	179		
20	392	381	321			
21	567	470				
22	590					

På motsvarande sätt har sedan den kvarvarande fertiliteten (barn med levandeföttnummer 3 och däröver) delats upp på incidenskvotienter för tredjefödda barn respektive barn med levandeföttnummer 4 och däröver. Andelen barn med levandeföttnummer 3 bland barn med levandeföttnummer 3 och däröver för perioden 1968-1970 redovisas i tabell 8 och tabell 9 ger de approximerade incidenskvotienterna för tredje barnets födelse.

Tabell 8. Andelen tredjefödda barn bland barn med levandeföttnummer 3 och högre 1968-1970. Pct.

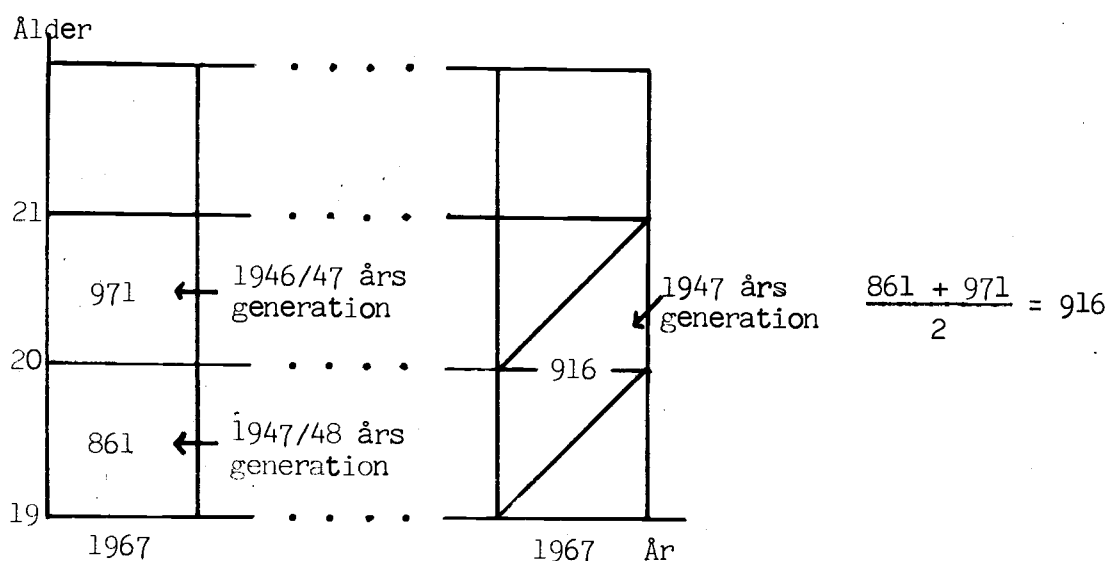
Ålder	1968	1969	1970	Antagen andel
18	100	100	100	100
19	98	89	100	97
20	94	90	95	95
21	90	92	92	89
22	83	86	88	82

Tabell 9. Approximerade incidenskvotienter för tredje barnets födelse under perioden 1960-1967. Per 10.000 kvinnor.

Ålder	Födelseår				
	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49
18	4	3	4	4	3
19	22	22	22	18	
20	51	50	42		
21	89	74			
22	106				

De erhållna approximerade incidenskvotienterna för första, andra och tredje barnets födelse (tabellerna 5, 7 och 9) redovisas efter kvinnans ålder vid nedkomsten. För att de skall bli jämförbara med statistiken sedan 1968 måste de omvandlas till att avse kvinnans ålder vid årets slut dvs uppgifterna skall redovisas för rena födelsekohorter. En metod som erfareningsmässigt har visat sig ge ett gott resultat är att beräkna kvotienten för de kvinnor som var x år gamla vid årets slut som ett genomsnitt av kvotienterna för kvinnor som var i x-1 respektive x års ålder vid nedkomsten. Först visas ett exempel på beräkningarna och resultatet dvs incidenskvotienterna för första, andra och tredje barnets födelse för kvinnor födda sedan 1945 redovisas slutligen i tabell 10.

Exempel: Beräkning av incidenskvotienten för första barnets födelse för kvinnor som var 20 år i slutet av 1967 (1947 års generation).

De approximerade incidenskvotienterna som redovisas i tabell 10 är naturligtvis behäftade med en osäkerhet och speciellt gäller detta beräkningarna som avser kvinnor födda 1945-1947. Dessa kohorter var i 20-22 års ålder vid slutet av 1967 och hade därför nått att föda en del andra- och tredjefödda barn redan före 1968. För de yngre generationerna som var högst 19 år vid slutet av 1967 är det förstfödda barnen som dominerar, varför risken för felskattningar är liten. Generellt kan sägas att det är en obetydlig risk för att de beräknade

andelarna kvinnor efter ålder och barnantal skall avvika från verkligheten i en sådan utsträckning att de redovisade utvecklingslinjerna kan vara felaktiga. Det får dock sägas vara en något större osäkerhet

Tabell 10. Approximerade indicenskvotienter för första, andra och tredje barnets födelse, 1960-1967, för kvinnor födda sedan 1945. Per 10.000 kvinnor.

Ålder vid årets slut	Födelseår							
	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Första barnet								
15	9	7	7	11	10	9	9	9
16	63	63	70	71	76	81	81	
17	215	224	241	235	255	265		
18	488	498	485	516	531			
19	763	754	792	769				
20	944	971	916					
21	1048	989						
22	988							
Andra barnet								
17	7	6	9	11	10	7		
18	48	42	54	61	48			
19	146	156	161	130				
20	309	300	250					
21	474	396						
22	530							
Tredje barnet								
18	2	2	2	2	2			
19	12	13	13	10				
20	37	36	30					
21	69	58						
22	90							

i de beräknade paritetsprogressionskvotienterna för 1945-1947 års generation (jfr exempelvis tabell 4). En viss över-(under)skattning av andelen kvinnor som har fött minst ett barn betyder en under(över)-skattning av andelen kvinnor som har fött minst två barn, vilket i sin tur kan ge ett förhållandevis stort utslag i kvoten mellan de båda andelarna. De enskilda paritetsprogressionskvotienterna måste därför sägas vara något osäkra, men också i detta tillfälle torde det vara en liten risk för att slutsatserna om utvecklingen skall vara missvisande.

Bilaga 3. Framgångssättet vid indirekt beräkning av centralkvotienter

Utifrån den löpande befolkningsstatistiken är det inte möjligt att direkt beräkna ålders- och paritetsspecifika centralkvotienter (jfr avsnitt 3). Orsaken är att det saknas löpande statistik över antalet kvinnor efter ålder och barnantal, medan det finns årliga upplysningar om de födda barnens levandeföttnummer. Som har framgått ur detta notat är det utifrån tillgänglig statistik dock möjligt att på kohortbasis beräkna en detaljerad fördelning av kvinnorna på ålder och barnantal och dessa beräkningar kan så i nästa steg användas till att skatta de paritetsspecifika centralkvotienterna.

Tabell 1 visar framgångssättet vid beräkningarna av centralkvotienterna för det första barnets födelse. Uppgifterna är hämtade från 1945 års kohort. De kumulerade incidenskvotienterna för första barnets födelse ger andelen kvinnor som har fött minst ett barn i varje ålder och därmed också andelen kvinnor som aldrig har fött något barn. Riskpopulationen barnlösa kvinnor efter ålder (nämnaren i centralkvotienten) erhålls som ett genomsnitt av andelen barnlösa kvinnor vid årets början och årets slut medan incidenskvotienten för första barnets födelse ger täljaren dvs antalet förstfödda barn per i detta fall 10.000 kvinnor.

Tabell 1. Beräkning av centralkvotienter för första barnets födelse.

Ålder vid årets slut	Incidenskvotienter förstfödda	Kumulerade incidenskvotienter	Barnlösa kvinnor	Riskpopulation barnlösa kvinnor	Centralkvotient första barnet (o/oo)
14	-		10000		
15	9	9	9991	9995,5	0.90
16	63	72	9928	9959,5	6.33
17	215	287	9713	9820,5	21.89
18	488	775	9225	9469	51.54
19	763	1538	8462	8843,5	86.28
20	944	2482	7518	7990	118.15
21	1048	3530	6470	6994	149.84
22	988	4518	5482	5976	165.33
.					
.					
.					
.					

Framgångssättet vid beräkningen av centralkvotienter för andra barnets födelse är nästan helt analog med den som har använts vid beräkningen av kvotienterna för första barnets födelse. Riskpopulationen utgörs av kvinnor som har fött exakt ett barn, vilken för varje ålder erhålls som skillnaden mellan andelen kvinnor som har fött minst ett

barn och andelen som har fött minst två barn dvs skillnaden mellan de kumulativa incidenskvotienterna för första og andra barnets födelse. Incidenskvotienterna för andra barnets födelse ger täljaren i centralkvotienten. Tabell 2 visar de nödvändiga data för beräkning av centralkvotienterna för andra barnets födelse. Liksom i tabell 1 är uppgifterna hämtade från 1945 års kohort kvinnor.

Tabell 2. Beräkning av centralkvotienter för andra barnets födelse.

Ålder vid årets slut	Incidenskvotienter andrafödda	Kumulerade incidenskvotienter		Kvinnor med ett barn	Riskpopulation ettbarnskvinnor	Centralkvotient andra barnet o/oo
		Förstfödda	Andrafödda			
15		9		9	4.5	
16		72		72	40.5	
17	7	287	7	280	176	39.77
18	48	775	55	720	500	96.00
19	146	1538	201	1337	1028.5	141.95
20	309	2482	510	1972	1654.5	186.76
21	474	3530	984	2546	2259	209.83
22	530	4518	1514	3004	2775	190.99
.						
.						
.						

Bilaga 4. Tabellbilaga

Tabell A. Kumulerade incidenskvotienter för första barnets födelse för kvinnor födda sedan 1945.
Pr. 10.000 kvinnor.

Födelse- år	Ålder																	
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1945	9	72	287	775	1538	2482	3530	4518	5360	6070	6739	7342	7814	8160	8424	8614	8747	8840
1946	7	70	294	792	1546	2517	3506	4362	5135	5927	6693	7341	7827	8196	8466	8655	8789	
1947	7	77	318	803	1595	2511	3394	4167	4951	5801	6586	7227	7703	8064	8311	8497		
1948	11	82	317	833	1602	2441	3221	3972	4819	5697	6505	7154	7656	7982	8231			
1949	10	86	341	872	1607	2357	3058	3880	4785	5655	6451	7100	7555	7898				
1950	9	90	355	833	1453	2075	2803	3653	4543	5442	6275	6890	7355					
1951	9	90	344	787	1326	1943	2719	3590	4518	5436	6185	6763						
1952	9	74	305	668	1141	1783	2542	3427	4393	5215	5899							
1953	8	68	248	562	1040	1649	2472	3426	4268	5036								
1954	5	55	205	495	941	1598	2451	3278	4047									
1955	6	56	196	448	914	1610	2360	3141										
1956	6	43	175	427	907	1542	2261											
1957	8	52	168	435	859	1466												
1958	10	43	159	380	798													
1959	9	50	147	355														
1960	7	38	128															
1961	5	28																
1962	6																	

Tabell B. Kumulerade incidenskvotienter för andra barnets födelse för kvinnor födda sedan 1945.

Pr. 10.000 kvinnor.

Födel- se- år	Ålder															
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1945	7	55	201	510	984	1514	2074	2692	3347	4082	4797	5426	5941	6380	6703	6946
1946	6	48	204	504	900	1357	1880	2483	3217	3932	4640	5281	5847	6279	6610	
1947	9	63	224	474	829	1263	1803	2475	3150	3843	4539	5206	5758	6185		
1948	11	72	202	427	755	1187	1758	2388	3022	3699	4403	5043	5570			
1949	10	58	155	365	683	1132	1688	2248	2889	3599	4288	4888				
1950	7	41	126	307	623	1024	1482	2047	2699	3372	4017					
1951	6	38	121	312	608	959	1416	1984	2602	3265						
1952	7	30	116	274	530	870	1336	1849	2434							
1953	1	21	89	231	462	803	1217	1722								
1954	3	23	78	197	425	737	1140									
1955	5	22	73	205	395	710										
1956	3	14	63	165	364											
1957	3	21	62	160												
1958	3	17	54													
1959	3	15														
1960	3															

Tabell C. Kumulerade incidenskvotienter för tredje barnets födelse för kvinnor födda sedan 1945.

Pr. 10.000 kvinnor.

Födel- se- år	Ålder														
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1945	2	14	51	120	210	329	481	656	875	1145	1414	1662	1906	2122	2310
1946	2	15	51	109	182	290	431	615	823	1046	1281	1539	1766	1969	
1947	2	15	45	91	159	266	399	574	760	961	1197	1405	1605		
1948	2	12	31	73	141	236	380	528	707	910	1110	1314			
1949	2	12	27	57	115	207	329	475	648	819	995				
1950	1	5	20	51	114	190	293	416	551	706					
1951	-	3	13	40	88	161	262	371	502						
1952	1	5	17	46	93	160	250	353							
1953	-	3	11	32	65	120	197								
1954	-	4	10	32	64	118									
1955	-	2	5	24	55										
1956	-	1	5	19											
1957	1	3	9												
1958	-	2													
1959	1														